

„ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ” НАЈВЕЋИ ДУЖНИК ДРЖАВИ

Камате као камен о врати

СВЕ ДУБЉА КРИЗА У „АУТОСАОБРАЂАЈУ”

Оставка директора под претњом

СТРАНА 6

ЛОШЕ СТАЊЕ У ПРВОЈ ТЕХНИЧКОЈ ШКОЛИ

Брига о деци или директорској фотели

СТРАНА 10

СТАРИ ТУЖЕ СРОДНИКЕ ДА БИ ДОБИЛИ ПОМОЋ

Сиромаштво теже од срамоте

СТРАНА 12

ЕТНОЛОШКА ИЗЛОЖБА У КУЋИ ПРОТЕ МИЛОЈА БАРЈАКТАРЕВИЋА

Отргнуто од заборава и модернизације

СТРАНА 16

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² + PDV

GRATIS garancija mesno

SMALLVILLE
Kragujevac

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

ЗАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

KeleceAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

RefillM

Karadordeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

OLYMPIC TRAVEL

034/33 57 37
www.olympic.rs

SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA, DVOJE PUTUJU!!!

Брз договор са министром

Синдикат „Застава камиона” дуго је тражио да им неко из Владе одговори јасно и конкретно где је запело око потписивања уговора о сарадњи са кинеском компанијом „ЈАК”, по којем би се у почетку кинески камиони монтирани у Крагујевци и тако био учињен први корак да ова фабрика у реструктурирању опстане.

Одговора на писма и захтеве није било, осим неких најава да би могао да их прими државни секретар у Министарству привреде. Синдикалци нису хтели секретара, већ министра привреде Душана Вујовића лично, а како је комуникација опет застала организовали су протест „са шатором” на зеленој површини код Крста.

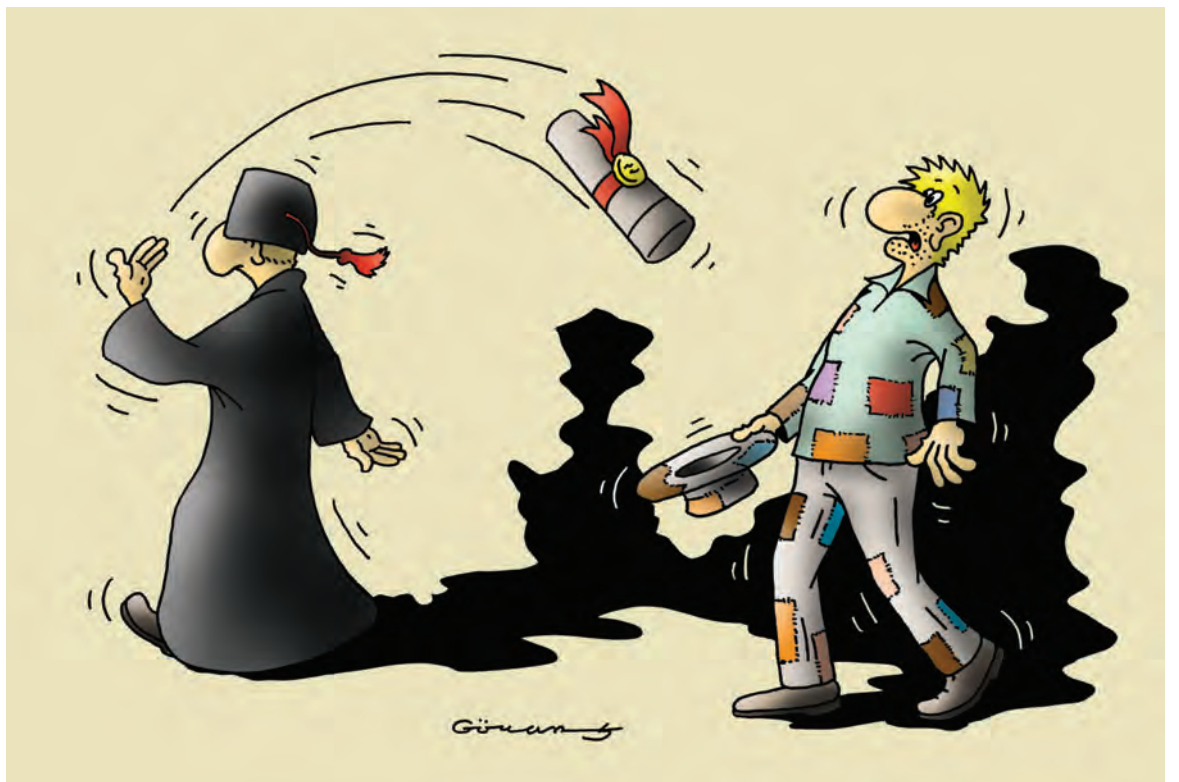
Показало се да и многе друге од 153 фирме у реструктурирању имају сличне проблеме као и Крагујевчани, па су следећег дана на протест „код шатора” дошли и синдикални представници из јагодинских „Каблова”, „14. октобра” из Крушевца, „Прве петолетке” из Трстеника и из других фирми. Скуп се проширио, а са њим и захтеви од Владе, па је затражено да се запосленима у овим предузећима обезбеди овера здравствених књижица, исплата минималаца до решавања њиховог статуса, исплата субвенција из Фонда за развој за обнављање производње.

Ове захтеве синдикалци из фирми у реструктурирању поновили су у Београду када су се окупили у протестној шетњи до зграде Владе половином прошле недеље, док су њихове колеге протествовале против

новог Закона о раду. Већ следећег дана примио их је министар привреде Душан Вујовић и овога пута, упркос вишенедељном чекању, договор је постигнут веома брзо.

Министар се обавезао да свим запосленима из предузећа у реструктурирању већ почетком ове недеље буду оверене здравствене књижице, па је за оверу око 26.000 књижица обезбеђено 255 милиона динара. Договорено је да сви запослени имају обезбеђено осигурање без обзира да ли њихова предузећа уплаћују доприносе или не. Такође се министар сагласио да запосленима у 153 предузећа у реструктурирању буду исплаћиване минималне зараде до решавања њиховог статуса, а средства ће бити обезбеђена ребалансом буџета. Обећано је и да ће се пратити исплата отпремнина за прекобројне раднике ових фирми по социјалним програмима који су већ усвојени, а формирана је и радна група синдиката која ће активно својим предлозима помагати решавање статуса предузећа.

Након оваквог договора синдикати су одустали од протеста у Београду. Председник Радне групе синдиката предузећа у реструктурирању и председник Самосталног синдиката „Застава камиона” Горан Милетић каже да је са министром све брзо договорено, иако се недељама чекало зато што до министра нису могли лако да дођу. Он сматра да је постигнут добар договор под условом да се спроведе у дело, а то ће се тек видети јер маркције од здравствених књижица још нису добила. Минималце такође

Карикашура Горан Миленковић

очекују јер је договорено да се они исплаћују и пре ребаланса буџета и након њега.

Што се, пак, тиче питања које мучи „Застава камионе”, а које гласи да ли постоје политичке препреке из Европске уније за сарадњу са кинеском компанијом „ЈАК”, министар Вујовић је одговорио оно што су камионџије прижељкивале да чују – не постоје.

Опет грешка електричара

Иако струја није поскупела нити је мењана Уредба о енергетски заштићеном купцу, потрошачи који су стекли право на повлашћен статус у јуну су добили увећане рачуне, јер им је ЕПС обрачунао ПДВ на цену свих потрошених киловата, укључујући и оне чијег плаћања су, због лоше материјалне ситуације, ослобођени. Обрачунавање пореза на део рачуна који подлеже наплати увећало је рачуне заштићених купаца електричне енергије за око 160 динара.

Иако овој социјално рањивој категорији важан сваки динар, портпарол „Електрошумадије” Бојан

Радојевић каже да разлога за бригу нема, јер су виши рачуни на адресе заштићених купаца стигли због грешке у компјутерском систему.

Радојевић, наимае, објашњава да софтвер који се користи за обрачунавање трошкова потрошача није благовремено прилагођен новом начину њиховог приказивања који од прошлог месеца користи „ЕПС снабдевање”.

Због начина на који је пројектован програм је аутоматски обрачунао ПДВ на трошкове из задатих колона. Пошто је ставка у којој се приказују бесплатни киловати померена, компјутер је зарачунао порез и на тај део. Грешка је, на жалост, уочена тек након што су рачуни послати потрошачима, али смо већ предузели мере да предупредимо нежељене последице. Уместо погрешних биће одштампани нови рачуни, што ће пратити и померање рока за њихово плаћање, док ће онима који су већ платили вишак новца бити враћен или пребачен за следећи месец, објашњава Радојевић, додајући да потрошачи не морају долазити ради рекламације, јер ће погрешно обрачунао ПДВ бити коригован на свим рачунима заштићеним купцима.

Пресуде у Стразбуру

Осморо бивших радника крагујевачке Индустрије меса „Црвена звезда”, која је 2009. године отишла у стечај, добила је почетком недеље правоснажну пресуду Европског суда за људска права из Стразбура која државу Србију обавезује да им исплати по две хиљаде евра на име нематеријалне штете коју су претрпели због губитка радних места. Према судској одлуци надокнада, увећана за трошкове вођење судског процеса, мора бити исплаћена у року од три месеца, јер ће у случају прекорачења бити зарачуната камата коју прописује Централна европска банка.

Слободан Јовановић, некадашњи синдикални лидер Индустрије меса, који се нашао на списку оних који су добили спор против државе, каже да су се он и његове колеге обратиле суду у Стразбуру тражећи надокнаду за муке кроз које су прошли након што су се 2002. године нашли на улици.

После стечаја, за који и даље тврдим да је незаконито покренут и спроведен, без после је остало 470 радника који су добили по шест тадашњих минималних зарада. То је у оно време износило око 18.000 динара. Наша рачуница, међутим, показивала је да потраживања запослених, на име разлике између минималне и

уговорене зараде и осталих надокнада које су нам по закону следовале, износе 100 хиљада динара. Како смо од свега, у два наврата, добили увредљиво мале суме од по неколико стотина динара, сматрали смо да је тражење правде у европским институцијама једини начин да се она колико толико задовољи, каже Јовановић.

Иако је Европски суд пресудио у његову корист, овај бивши синдикалац није задовољан. Сматра да су радници који су на различите начине обесправљени и понижавани заслужили више. Већи износ је очекивао и због тога што је, како тврди, суд прошле године за исту суму држави нудио поравнање.

Пресуда коју је добио из Стразбура за Јовановића не представља ни довољну моралну сатисфакцију, јер нико није сносио одговорност за стечај. За осећање моралне победе, каже, потребно је да држава покрене поступак у коме би се утврдило како и због чега је дошло до стечаја и коме су отишле паре које су закинуте радницима.

Иначе, ово су прве пресуде Европског суда за људска права која су стигле на адресе бивших радника „Црвене звезде”. Реч је о групи која се овој институцији обратила у марту 2009. године. Остали који су се обратили овом суду још чекају решавања спорова.

energetski efikasna
stolarija

SUNCЕ

АКЦИЈА!
PVC prozori u
dekorima drveta
po snizenim cenama

aplikacija za obračun
ušteđe energije i novca

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
пецива Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

НОВА ИНИЦИЈАТИВА НАПРЕДЊАКА ЗА ПОЛИТИЧКИ ПРЕВРАТ

Крагујевац као препона ка шошталној власти

Најавом да ће тражити заказивање седнице Скупштине града по хитном поступку за смену „поставе” Верољуба Стевановића, Српска напредна странка покушава да још више капитализује политичку препоњу коју има у земљи, јер јој још само покрајинска власт у Војводини и локалне у Крагујевцу и још три-четири већа града фале до успостављања „тоталне владавине” у Србији

Пише Мирослав Јовановић

Када се Словенија отцепљивала од СФРЈ, било је то пре скоро четврт века, београдској телевизији омакло се да пусти једну изјаву која је стварно била „спонтанна”, али је постала антологијска. Војник ондашње ЈНА, редов, момак од деветнаест година, који је био на задатку да брани „територијални интегритет” земље од словеначких сепаратиста, док је седео у шуми, уз једну букву, са

одложеном пушком, 'ладно је „у камеру” прокоментарисао: „Они нас, као, нападају, а ми се, као бранимо”. Боље анализе тадашњег каобајаги тродневног рата није било.

У другом времену и околностима овај, већ историјски, инсерт добар је шлагворт за причу о обновљеном „рату” у Крагујевцу мењеног јавности, мада оно више личи на „телефонирање” другим скупштинским групацијама од којих су све, осим Демократске странке, сада део владајућег корпуса, а у којима Николић препознаје своје могуће коалиционе партнере у планираном „прекомпоновању” власти у Крагујевцу.

■ Загревање за борбу

Средином прошле недеље шеф одборничке групе СНС у Скупштини града Радомир Николић најавио је „покретање иницијативе за смену актуелне градске власти” и то сазивањем седнице Скупштине града по хитном поступку. То је суштина саопштења на-

мењеног јавности, мада оно више личи на „телефонирање” другим скупштинским групацијама од којих су све, осим Демократске странке, сада део владајућег корпуса, а у којима Николић препознаје своје могуће коалиционе партнере у планираном „прекомпоновању” власти у Крагујевцу. Да у свему има тактизирања и маркетинга види се и по наступу „корак по корак”, јер прво је саопштена само намера, па тек онда наговештене могуће радње. Свакако би другачији ефекат био да су напредњаци са 29 одборничких потписа (о томе касније) одмах затражили хитно скупштинско заседање о поверењу градској власти, јер би фактором изненађења имали више шанси за успешан „блиц криг”. Међутим, изгледа да за то нису биле спаковане све „коцкице”.

Николић у поменутом саопштењу тврди да „након губитка легитимитета на мартовским изборима локална власт није спо-

собна да управља градом”, а главни аргумент су му „свакодневни штрајкови и катастрофална ситуација у свим јавним предузећима”. Подсетимо, дан након парламентарних избора у марту, КГ напредњаци су „позвали градоначелника Верољуба Стевановића да схвати промењену политичку реалност и да после другог узастопног пораза (за први узимају прошлогodiшње изборе за савете месних заједница - прим. аутора) поднесе оставку”. Како се Стевановић није „одазвао” овом позиву, „Српској напредној странци није остављен други избор, већ

да са коалиционим партнерима након обављених консултација формира нову већину и покуша да град спасе од банкрота” (цитат из најновијег саопштења).

После састанка Савета владајуће коалиције, крајем прошле недеље, саопштено је да се о иницијативи напредњака „само узгред” разговарало јер још нема никаквог званичног папира, али тако „узгред” закључено је да су све странке спремне да поштују коалициони споразум

Радомир Николић је потом, појашњавајући шта напредњаци смарају, у изјави да неке телевизије показао извесну политичку адолесцентност јер је рекао „хоп пре него што је скочио” тиме што је најавио да ће нова градска власт буџетске паре којима се финансира спорт преусмерити у јавна комунална предузећа. Ипак, брзо се кориговао и дао избалансирану политичку пројекцију: „Циљ нам је да удружимо комплетну политичку сцену и да подигнемо град. Имамо вољу и жељу за то, а за разлику од садашње власти, имаћемо одличну сарадњу и са републичком Владом”.

Одмах после напредњачког саопштења, на исти начин огласио се и градоначелник Верољуб Стевановић.

„Немам ништа против иницијативе одборничког клуба СНС за сазивање седнице Скупштине града по хитном поступку на којој би се расправљало о поверењу актуелној власти у Крагујевцу”, отписао је Стевановић, а онда се обратио директно иницијаторима: „Ако покушавате да докажете да имате већину, онда то морате да докажете у парламенту, а не саопштењима”.

Градоначелник је још оценио „да је добро да на седници Скупштине града по хитном поступку разговарамо о тој, али и о другим темама. Апострофирао је кашњење плата у појединим ко-

СТВАРАЊЕ ВЛАДАЈУЋЕ КОАЛИЦИЈЕ ИЗ КОЈЕ СУ САМО СОЦИЈАЛИСТИ ИСПАЛИ

ИМАЋЕМО ОДЛИЧНУ САРАДЊУ СА РЕПУБЛИЧКОМ ВЛАДОМ: РАДОМИР НИКОЛИЋ

САША МИЛЕНИЋ, ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА

У септембру биће у октобру...

У начелу, свака организована активност опозиције у Скупштини подиже ниво политичке ангажованости целог парламента и потврђује његову репрезентативност, што је добро за демократију и развој политичког плурализма у грађанском друштву. Конкретно, међутим, цела еуфорија око најављене иницијативе СНС-а за сазивање седнице Скупштине града по хитном поступку, на којој би се, наводно, гласало о поверењу градоначелнику, ипак спада у рубрику „шта би било кад би било”. Најмање из два разлога: зато што се у Скупштини града Крагујевца не налази никаква иницијатива одборника, осим као чаршијско усмено предање, а и због тога што у скупштинском распореду политичких снага не постоји наполовична већина за тако крупне промене, па чак ни потребна трећинска мањина за покретање иницијативе.

То је чињенично стање ствари и политичка реалност крагујевачке самоуправе. Да би се

ова реалност изменила пре избора, мора да се одигра барем један од следећа два сценарија: а) да нека од политичких партија доживи „преумљење”, односно да у светлу нових аргумената и виђења открије нову, неслућену реалност и њој се прилагоди, тачније, преокрене сопствену политику, или б) да независно од својих политичких партија то самовољно учини довољан број одборника, као суверених власника мандата.

Остаје питање: због чега је крагујевачка опозиција, СНС пре свих, за свој већ двогодишњи политички мото изабрала шлагерски рефрен Жељка Самарчића „у септембру биће у октобру, у октобру биће у новембру”? Лично мислим да је то свесно изабрана политичка стратегија, мотивисана са два разлога: а) да се са позиције владајуће странке у држави (што је до-

пустиво) и уз злоупотребу државе, систематски дестабилизује и назор подлокава самоуправа у Крагујевцу (што је недопустиво и представља криминални чин) и б) да би се у произведеном стању дестабилизованог поретка претходно осиромашена јавност и њени политички актери сензибилизали и придобили за купопродају, односно за употребу мита и корупције у политичке сврхе и то, ни мање ни више, него у режији државе и њених репрезентата.

Питање је да ли Крагујевац има довољно грађанске културе и снаге да на време препозна и самостално разобличи ову ибијевску квазидинастичку фарсу, која је по размерама карикатуралности одавно превазишла Нушића и већ представља срамоту, од које ће се похлепни тек стидети када се редитељ буде огласио са „финита ла комедија”.

СВЕ ДУБЉА КРИЗА У „АУТОСАОБРАЋАЈУ“

Оставка под претњом

Директор Мирослав Петровић је поднео, али и повукао оставку, објашњавајући да је био присиљен на тај чин од групе радника која је прошлог петка заузела управну зграду. Пошто је 100 радника против уговора о пословно-техничкој сарадњи са Аутопревозом „Јањушевић“ из Прибоја, он, по свој прилици, неће ни бити потписан

Пише Александар Јокићевић

Група радника „Аутосаобраћаја“ без претходне најаве штрајка Самосталног синдиката, прошлог петка заузела је управну зграду предузећа. Радници окупљени око овог синдиката, како је објашњено, незадовољни понуђеним уговором о пословно-техничкој сарадњи између „Аутосаобраћаја“ и Аутопревоза „Јањушевић“ из Прибоја, који је директор Мирослав Петровић, како тврде, својевољно и без сагласности Надзорног одбора потписао, одлучили су да спрече „штетне последице“ по своје предузеће.

Директор Петровић је тог дана поднео, али потом првог радног дана ове седмице и повукао сопствену

оставку, објашњавајући да је на то био присиљен од радника, али ни радници нису остали дужни. У уторак се око стотину њих окупило на Аутобуској станици да директору Петровићу, али и јавности, покажу да је већина запослених против сарадње са Аутопревозом „Јањушевић“.

Није нам намера да блокирамо рад Аутобуске станице или било ког дела предузећа. Окупили смо се овде на станици због неистина, јер је 93 радника присутно, а преко стотину је потписано, са наведеним матичним бројем, да се противе уговору о пословно - техничкој сарадњи. Ми смо одлучни у захтеву да директор Петровић, који је и генерални и финансијски директор, буде разре-

шен са тих функција, рекао је Срђан Илић, в. д. председника Самосталног синдиката.

■ Кап у мору проблема

Потом се око стотину радника упутило ка управној згради „Аутосаобраћаја“, на Малој ваги, која је, како су објаснили, откључана како би службеници задужени за привредни криминал пословање ставили под лупу. Председник Надзорног одбора „Аутосаобраћаја“ Владимир Ценопољак изреволтиран дешавањима такође је поднео, али за разлику од директора Петровића, и остао при својој оставци.

Шта се то догађа у „Аутосаобраћају“? Јесте да Аутобуска станица после вишемесечног штрајка, који је тада предводио Слободни синдикат, ради за превознике и путнике и готово пола године доноси приходе, али плате за запослене, њих 160 колико је остало након изјашњавања за социјални програм крајем јануара, нема ни на видуку.

Новац одлази на извршне тужбе радника за некадашње неисплаћене зараде и неуплаћене доприносе.

ОКУПЉАЊЕ НЕЗАДОВОЉНИХ РАДНИКА НА АУТОБУСКОЈ СТАНИЦИ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам
и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта „Теленор“ д.о.о., донето Решење број: ПП-05-501-24/14 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – базне станице мобилне телефоније „Крагујевац 8“ - на кп.бр. 4367, КО Крагујевац 3, у улици Даничићевој бр. 21, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чињенице животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08), Стручна процена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније коју је израдило овлашћено правно лице - Лабораторија W - line, Аутопут за Загреб 41и, 11077 Београд., као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења-прво мерење, израђен од стране овлашћеног правног лица Лабораторије за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења, Природно-математичког факултета, Департмана за физику, Универзитета у Новом Саду.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству пољопривреде и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, бр.135/04, 36/2009)

УПАД ГРУПЕ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЖБЕНЕ ПРОСТОРИЈЕ

Бројни повериоци за аутобуске делове, мазива, нафту, такође чекају свој ред.

Дугови одавно превазилазе имовину „Аутосаобраћаја“, а на „добош“ су отишла скоро сва возила.

Држава је, изгледа, подбацила. Претходни минималац из републичке касе радници су примили у фебруару, а од окончања тромесечног штрајка почетком ове године исплаћене су им укупно три минималне зараде. Причало се, обећавало, биће сваког месеца, све док Влада Србије, или прецизније, премијер Александар Вучић не пронађе стратешког партнера или изнова понуди приватизацију „Аутосаобраћаја“.

Уговор о пословно - техничкој сарадњи са Аутопревозом „Јањушевић“ из Прибоја, на период од годину дана, требало је да омогући опстанак „Аутосаобраћаја“, упошљавање свих радника, очување преосталих међуградских линија, док држава која је већински власник предузећа коначно не реши статус крагујевачке фирме.

Нови протести, претње и оставке тај зрачак наде доводе у питање. Председник Надзорног одбора Владимир Ценопољак своју оставку образлаже личним разлозима, и ту би могла да се стави тачка, но додаје:

Немогуће је било шта урадити у „Аутосаобраћају“, а да то не наиђе на нечије противљење. Потписивање уговора је само кап у мору. Услови су несносни, директору Петровићу је пређено, а радници су се закључавали јер се плаше синдиката. На предузеће је велики утицај имала градска власт, некада, али на појединце и сада. Можда држава није помогла „Аутосаобраћају“ колико су запослени очекивали, али треба знати да је „АС“ имао велико дуговање из претходног периода за редове возње према Министарству саобраћаја, а да би се очувале линије држава је упла-

„НЕИСПЛАТИВА САРАДЊА СА ЈАЊУШЕВИЋЕМ СА 60 РАДНИКА“:
МИРОСЛАВ ПЕТРОВИЋ

тила дуг од око 900.000 динара, објашњава Ценопољак.

На питање како види Уговор о пословно - техничкој сарадњи са Аутопревозом „Јањушевић“ из Прибоја, он одговара да је добио информације да понуда није испоштвана до краја - од стране Винка Јањушевића.

Директор Петровић није био у обавези да тражи сагласност Надзорног одбора за потписивање уговора. Међутим, Јањушевић је првобитно за закуп Аутобуске станице понудио пет милиона динара, а после недељу дана четири милиона динара. Вероватно је и он запазио несносну ситуацију у предузећу и пожелело то да искористи, али не може се тако послонати, открива Ценопољак.

■ Одустајање од „Јањушевића“

Директор „Аутосаобраћаја“ Петровић, пак, остаје при ставу да је поднео неважећу оставку.

НЕМОГУЋЕ ЈЕ БИЛО ШТА
УРАДИТИ У „АС“-У:
ВЛАДИМИР ЦЕНОПОЉАК

Тачно је да сам поднео оставку, али је она дата под присилом групе радника који су насилно, без најаве о штрајку, ушли у моју канцеларију. Речено ми је да је боље за мене да им одмах потпишем оставку и да се мирно разиђемо, што сам и урадио да бих смирио веома напету ситуацију. Међутим, именовано ме је Надзорни одбор и стога само њему могу понудити оставку. Такође, демантујем и тврдњу да сам потписао уговор са Аутопревозом „Јањушевић“. Ради се о нацрту уговора који тек треба да се шаље Агенцији за приватизацију на сагласност. Тек иза тога би уследило потписивање уговора, уз сагласност Скупштине акционара „Аутосаобраћаја“, категоричан је Петровић.

Према његовим речима, нацрт уговора је урађен по закону и као такав није штетан за „Аутосаобраћај“, а осим тога био је транспарентан и доступан заинтересованим синдикатима, са прихваћеним изменама за све разумне примедбе.

Ипак, радници предвођени Самосталним синдикатом не одустају. У присуству директора Петровића 101 запослени је у управној згради још једном потписао да се противи сарадњи са „Јањушевићем“.

Није било другог решења, 101 радник је потписао испред директора Петровића да неће прећи код новог послодавца „Јањушевића“, да се противи уговору о пословно-техничкој сарадњи, као и да је за смену Петровића, тврди синдикалац Срђан Илић.

Како директор Петровић каже, првобитно се тврдило да од укупно 160 запослених у „Аутосаобраћају“ 130 подржава уговор о пословно-техничкој сарадњи, а сада се показује да је стотину људи против.

Сарадња са Аутопревозом „Јањушевић“ за „Аутосаобраћај“ је била оправдана само у ситуацији ако би преузео све раднике и за плате издвајао 5,6 милиона динара. Сада, када стотину запослених не жели Јањушевића за послодавца, чак и да 60 радника прихвати понуду, за нас је неисплативо. Предложићу Надзорном одбору да се уговор са Аутопревозом „Јањушевић“ не потпише и надам се да ће Надзорни одбор, због сложености ситуације, заседати ове седмице, закључује Петровић, који до даљег остаје први човек „Аутосаобраћаја“.

Има ли „Аутосаобраћај“ будућност после свих обрта, подела и дугова? За разлику од председника Надзорног одбора Ценопољка, који категорично одустаје од ове фирме, директор Петровић се не предаје. Поручује да држава, којој прилично „Аутосаобраћај“ дугује, може отписати потраживања. Тако је преживела, каже он, чачанска Фабрика чипса.

“ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ“ (И ДАЉЕ) НЕСЛАВНИ РЕКОРДЕР ПО ДУГОВАЊИМА ЗА ПОРЕЗ

Камате као камен о врату

Фабрика дугује држави 6,7 милијарди динара и стално се дуг драстично увећава, али само зато што се на давно неизмирене обавезе гомилају огромне камате. Оружари сада добро послују, али „можемо да будемо позитивни колико год хоћемо, ако се не спроведе конверзија пореског дуга у капитал државе, имаћемо опет минус у билансима, каже директор Раде Громовић

Пише Милош Јовановић

На листи највећих дужника за порез у Србији, коју према новом закону у овој области периодично објављује Пореска управа Србије, неславно прво место заузима „Застава оружје“ са дугом који достиже 6,7 милијарди динара. Само од априла до јула ове године порески дуг ове фабрике увећао је за 400 милиона динара. На прво читање рекло би се да оволики дуг може да направи само предузеће у силазној путањи пословања, да не кажемо у пропадању. Да ли је тако?

■ Прошлост „на наплати“

- Тачно је да смо већ неко време на неславном првом месту пореских дужника и тај дуг се из године у годину увећавао, каже Раде Громовић, директор „Заставе оружја“. - Али је тачно и то да ова фабрика поново све успешније ради у нимало једноставним околностима. Да не помињемо како смо, као претежно извозно оријентисано предузеће, једва преживели санкције и ембарго на извоз од 1992. до 2000. године, да смо тада имали између пет и шест хиљада радника, да су наши погони рушени у бомбардовању 1999. За то време други су напредовали, заузели наше место на светском тржишту, а ми смо морали да се боримо за елементарни опоравак. У таквим условима „Застава оружје“ није била у прилици да плаћа све порезе и доприносе, па се порески дуг увећавао из године у годину. Да мука буде још тежа, на главницу пореског дуга стално се „карика“ камата, те она чини данас скоро половину од наведених 6,7 милијарди динара.

Последњу оцену Громовић илуструје податком да су само у прошлој години обавезе „Заставе оружја“ по основу камата на порески дуг износиле преко 900 милиона динара, ове године, по свему судећи, до-

У ТЕШКИМ УСЛОВИМА ФАБРИКА СВЕ УСПЕШНИЈЕ РАДИ

стићиће (додатних) милијарду динара.

- Мора да се каже да данас, већ трећу годину, „Застава оружје“ не добија ни један једини динар државних субвенција, па 2.200 радника „Заставе оружја“ живи искључиво од свога рада, доприносе за здравствено осигурање измирујемо на тромесечном нивоу и радницима су уредно оверене здравствене књижице. Ова фабрика, такође, од априла 2014. измирује у пуном износу порезе држави по основу исплаћених зарада, што је скоро 12 милиона динара месечно. Кад су у питању доприноси за пензијско и инвалидско осигурање, још увек нисмо у тој мери стабилизовали пословање да и њих можемо да плаћамо уредно, али ћемо најкасније до краја године и ту да обезбедимо уредност у уплатама, каже Громовић.

Ови подаци, као и бројке о производњи (успешном) повратку на светско тржиште, показују да је „Застава оружје“ на прагу укупне финансијске консолидације, али им је и даље „камен о врату“ огроман порески дуг, за који, међутим, ипак има решења.

■ Чекајући конверзију дугова

- Очекујемо да се постојећи порески дуг конвертује у капитал државе у предузећу и то је решење не само за ову фабрику, већ и за остале из одбрамбене индустрије Србије, које су скоро све у врху листе пореских дужника у Србији. Процес конверзије започео је прошле године и очекујемо да ће уз помоћ министарства одбране и финансија тај процес бити завршен до краја ове године. Тиме ће се фабрика у великој мери ослободити тих пореских обавеза, што ће обезбедити и далеко повољније услове

код пословних банака. Јер, у овом тренутку, због пореског дуга, најлошије смо категорисани и банке нас третирају као ризично предузеће.

Громовић додаје да је 2013. ова фабрика позитивно пословала, али се због камата на порески дуг то „не види“ кроз пословне књиге, а слично је и ове године.

„ Раде Громовић: Производимо, у високом проценту за извоз, а наша производња за страна тржишта само је осам посто зависна од увоза. Такав нето девизни ефекат мало ко овде има и зато се залажемо да овакви извозни програми буду подржани државним стимулацијама

- Можемо да будемо позитивни колико год хоћемо, ако се не спроведе конверзија пореског дуга у капитал државе, имаћемо опет минус у билансима, каже наш саговорник.

Док не дође до очекиване конверзије, у „Застави оружју“ улажу у производњу. Громовић наводи да је неопходно инвестирати тридесетак милиона евра како би се у пуној мери вратили на светско тржиште и бренд фабрике подигли на максимални ниво. Са друге стране, до краја ове године имају потпуно уполнене људске и машинске капацитете, што омогућава да радници плате

примају на време и да се уредно плаћају обавезе према банкама и добављачима. И, наравно, опет потенцирају извозну оријентацију:

СПОРНИ ПОСЛОВИ ИЗ ОСАМДЕСЕТИХ ГОДИНА

Чекају међународну арбитражу

Уз вести о пореском дугу „Заставе оружја“ појавила се и информација да је знатан део тог дуга заснован на једном послу 2003. године. Громовић за „Крагујевачке“ каже да то апсолутно није тачно, али и да постоје нека још увек спорна дуговања за извезене производе ове фабрике.

- Тачно је да „Застава оружје“ потражује 50 милиона долара од СДПР-а (државне фирме за извоз наоружања, прим.аут.), али се то односи на извоз реализован од 1984. до 1989. године на Кубу, у Етиопију и Судан. Кад бисмо ми сад обрачунали камату на ту главницу, дуг СДПР-а, као носиоца посла, према нама достигао би више од 100 милиона долара. Међутим, ми смо свесни чињенице да се ради о тржиштима која нису солвентна, дугови ових држава могу да се наплате у ниском проценту на светском тржишту, па је СДПР покренуо поступак међународне арбитраже, за који је питање кад ће и какве ће ефекте да да.

- Производимо у високом проценту за извоз, а наша производња за страна тржишта само је осам посто зависна од увоза. Такав нето девизни ефекат има мало ко у овој држави. Зато се стално залажемо да се овакви извозни програми подрже стимулацијама на основу нето девизног ефекта, а не да субвенције иду онима који доста извозе али скоро исто толико потроше на увоз материјала и делова за увезену робу. А висок нето девизни ефекат није значајан само за билансе и финансије, већ значи и посао за нашу кооперацију, за домаће фирме, па и ако звучи као отрцана фраза из ранијих времена, Громовић каже: Кад ради „Застава оружје“, ради још много њих у Србији.

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT
Prim. M. sc.
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba
✈
✦ Поправка зуба ✦ Белjenje зуба по Beyond sistemu
✦ Ultrazvučno уклањање наслага са зуба ✦ Вадење зуба
Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/1-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobilni: 063/ 631-486; e-mail: parodont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratorije
SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU
Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta
FIZIOTERAPIJA
✦ Trauma ✦ Manuelna terapija
✦ Reuma ✦ Celulit
✦ Neurologija ✦ Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ
ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
HOLTER EKG-a i PRITISKA
ERGOMETRIJA
PREGLEDI SPECIJALISTA
Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

Логопед
Центар за едукацију Новаковић
Индивидуални логопедски третмани и логопедске радионице
Саве Ковачевића 1/10, Крагујевац
063/7793-197

SPECIJALISTIČKA - ONKOLOŠKA ORDINACIJA
JOVANOVIĆ
BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIĆEVIĆ
GINEKOLOŠKO - AKUŠERSKA ORDINACIJA
Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034 / 461 339
034 / 463 333
Mob: 063 / 619 436

УРЕДБА ВЛАДЕ СРБИЈЕ СТОПИРАЛА ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ

Подмладак са задршком

„Застава оружје“ спада међу старије фабрике, када је о животном и радном добу запослених реч. Просечан радник стар је 49 година и уписао је 26 година радног стажа. Зато су у овој фабрици прошле године примили 250 нових младих радника и потребно им је још. Њихово запошљавање стопирала је, међутим, Уредба Владе Србије о ограничењу новог запошљавања од стране кори-

сника јавних средстава, где је сврстана и ова фабрика, тако да је потребно покренути посебну процедуру за одобрење пријема нових радника. А то траје...

Са друге стране, и поред доцње у уплати доприноса за инвалидско и пензијско осигурање, „Застава оружје“ свим својим радницима који иду у пензију у целисти „повезује“ радни стаж и Фонду ПИО благовремено уплаћује доспеле обавезе за те појединце, тако да нико од њих не трпи последице кашњења ових плаћања.

ПРОДАТЕ ЧЕТИРИ ГРАДСКЕ ЛОКАЦИЈЕ

Могло је и боље

Очекивање да ће се од продаје локација стање градског буџета битније да се поправи није испуњено, јер је зарађено 360.000 евра. Словеначки „Туш“ купио је плац од којег је раније одустао, али тек треба видети колику ће то зараду донети

О глас за продају 16 грађевинских локација у Крагујевцу пробудио је наде да криза у финансијама града може, ако не да се трајно превазиђе, оно бар да се поправи и да се изађе на „зелену грану“. Након што је 15. јула обављена лицитација и подвучена црта, од продаје три локације инкасирано је 360.000 евра, а од поновне продаје четврте тек треба да се види колику ће се зарадити. То је недовољно за опоравак градске касе, али у Предузећу за изградњу града се не предају и најављују поновну продају у овом кругу непродатих локација.

Новог власника добио је грађевински плац од 20 ари код школе „Станислав Сремчевић“ у Колонији, који је по цени од 16.000 евра по ару купила фирма „Градинг“ из Параћина и овде ће градити стамбено-пословну зграду од шест спратова. То предузеће већ је присутно на крагујевачком тржишту некретности, јер је недавно подигло нову зграду поред „Ипсилона“. Од ове трансакције град је приходовао највише на овој лицитацији, зарадивши 320.000 евра.

Други плац од око 30 ари у Индустриској зони „Складишта“ по цени од хиљаду евра за ар купила је крагујевачка фирма „Браћа Поповић“, док је трећи од 2,2 ара и са ценом од 4.000 евра за ар купљен за индивидуалну градњу у насељу Сунчани брег.

■ Повратак „Туша“

Ове три продаје остале су, међутим, у сенци четврте која је по много чему специфична. Од ње се још не зна да ли ће и колико град зарадити, али је вест добра јер бар неће морати да се враћа велика сума новца. Словеначка трговинска компанија „Туш“ купио је још пре де-

сетак година локацију поред пута Крагујевац – Баточина, у Индустриској зони „Сервис 2“, са намером да гради велики продајни објекат.

За локацију од четири хектара граду су платили 1,8 милиона евра, плус 1,4 милиона евра за уређење земљишта, али су недавно одустали од изградње, што би подразумевало да им град врати уплаћени новац са каматом, уз одбитак средстава уложених у уређење локације. Словенци су били кооперативни па су пристали да им се паре врате кад град прода плац неком другом.

продајног објекта. Сада треба видети колико је град уложио у изградњу инфраструктуре на тој локацији и колико је евентуално мањи објекат који би сада изградили, па када се све то прерачуна видеће се ко коме и колико дугује. За сада је рано процењивати да ли ће то бити неке зараде, каже Крунић.

Ипак, ово је добра вест за град, не само због тога што се велика фирма враћа у центар Шумадије, већ и због тога што наплаћено од раније неће морати да се враћа. То се управо десило са такође словеначком фирмом „Валидус“, која је суседни плац од четири хектара за-

СЛОВЕНАЧКИ „ТУШ“ ИПАК ДОЛАЗИ У КРАГУЈЕВАЦ

Када је ова локација поново оглашена за продају, договорио се обрт, јер се „Туш“ појавио опет као купац, али овога пута да купи плац у трајно власништво, а не да га добије у закуп на 99 година, као што је било претходни пут. Директор Предузећа за изградњу Слободан Крунић објашњава да тек треба да се види да ли ће град на поновној трансакцији нешто зарадити, или ће се међусобне обавезе „пробити“.

- Када је „Туш“ локацију узимао у закуп, ар је био 4.000 евра, а сада је цена 6.000 евра, па би по том основу морао да доплати око 600.000 евра. Међутим, за уређење је платио 1,4 милиона евра, али је та цена одређена на основу пројекта који су тада дали за изградњу

купила на 99 година, па одустала од градње. Они нису хтели да чекају да им се паре врате од продаје локације неком другом, већ су ствар покренули преко суда и њима ће морати да се плати, уз камате, 240

НАЈСКУПЉА ПРОДАТА ЛОКАЦИЈА ПОРЕД ШКОЛЕ „СТАНИСЛАВ СРЕМЧЕВИЋ“

милиона динара на 10 месечних рата.

■ Не одустају

За Слободана Крунића повратак „Туша“ није изненађење, већ резултат дугих и стрпљивих преговора града са њима, њихове процене да овде ипак треба да изграде продајни простор, али и чињенице да им се много више исплати да купе плац у трајно власништво, што им даје потпуну слободу располагања. Зато је на овој лицитацији одлучено да сви понуђени плацеви буду продати у власништво, а не у закуп, јер је тако боље и купцима и граду.

Када се сумирају резултати продаје од 15. јула, Крунићева оцена је да нису добијена знатније средства за опоравак буџета, али да треба узети у обзир све околности и да

ло за 15.000 евра по ару. За ту локацију је било доста интересената, али су изгледа проценили да је цена висока. Највећа је штета што није продата ни највећа и најатрактивнија локација за градњу две стамбене ламеле у блоку поред Улице Светозара Марковића, где је 20 ари нуђено за 60.000 евра по ару и где би се зарадило 1,2 милиона евра, закључује Крунић.

Очигледно је да је „глас тржишта“ рекао да су ове цене биле високе и да би их требало снизити. Управо у том правцу размишљају и у Предузећу за изградњу, јер ће се за све непродате локације огласити поновити. Процедура по закону је таква да ће се још једном огласити продаја по истим ценама, а ако одговор тржишта буде исти, од Комисије за процену вредности градских локација тражиће се нова процена која ће морати да буде нижа.

На питање да ли ће се ова процедура убрзати, јер градске финансије треба хитно поправљати, Крунић одговара потврдно. Он додаје да поред 16 локација оглашених у овом кругу град располаже са још плацева који у овом тренутку нису на продају јер нису имовински „чисти“. То илуструје примерима да има локација у власништво града од по 50 ари, где имовински треба решити по пет квадрата који припадају приватним власницима. То се често покаже као немогућа мисија јер наследници парцела живе у Америци или другим далеким земљама. Но, на овим проблемима Предузеће за изградњу ће наставити да ради.

Град ће, очигледно, имати шта да понуди купцима локација и инвеститорима, само треба пронаћи праву цену. Јер, старо је правило да нешто вреди не онолико колико сматра продавац, већ онолико колико је неко спреман за то да плати.

Милош ПАНТИЋ

ПОНОВО ИМА ИНТЕРЕСОВАЊА ЗА ИНДУСТРИЈСКУ ЗОНУ „СЕРВИС 2“

• SMALLVILLE •
KRAГУЈЕВАЦ

JEDINSTVENA PONUDA OD

727

€/m²+pdv GRATIS GARAŽNO MESTO

МЛЕКО, АФЛАТОКСИН И ПОЛИТИКА

Пра-ви-ла, пра-ви-ла...

Свуда се проблем неисправног млека решава тако што се „на нешкодљив начин поништи“, како кажу наши стручњаци, а у Србији подизањем границе нивоа исправности

Пише Милош Јовановић

УВРЕМЕ када је још веровао да ће и у новој Влади Србије бити министар, 31. марта ове године, др Драган Гламочић, (до)тадашњи први човек Министарства пољопривреде, потписао је одлуку да се од 1. јула дозвољени ниво афлатоксина у млеку враћа на ранији, десетоструко нижи ниво, односно на европски признатих 0,05 микрограма по литру. Одлука је дочекана очекиваном подршком и јасним изјавама надлежних да је српска пољопривреда способна за поштовање нових правила, а српска наука спремна за лабораторијску контролу примене нових граница за овај отров у млеку. (То је онај исти др Гламочић који је, годину дана раније, међу првима јавно подржао одлуку тадашњег министра Горана Кнежевића да се због зараженог кукуруза за сточну исхрану дозвољени ниво афлатоксина удесетостручи, односно подигне на 0,5 микрограма по литру).

Како календар не зависи од политичких одлука, дошао је и рок за примену нових правила – е да би се затим за само два-три дана оркестрирала халабука против тих нових правила, што је актуелног министра пољопривреде др Снежану Богосављевић Бошковић приморало да прихвати компромисно решење: после само петнаест дана важења новог правилника о афлатоксину у млеку, усвојен је још новији, по коме се дозвољава 0,25 микрограма по литру млека у продаји. Образложење је би-

ло једноставно: Србија није у могућности да достигне ниво афлатоксина ЕУ у раније усвојеном року.

И опет су уследила уверавања да има много земаља где је ниво овог штетног „до-датка“ идентичан донедавно важећем у Србији од 0,5 микрограма, да нема претњи по здравље корисника млека са 0,25 микрограма афлатоксина по литру и тако даље и тако даље.

Није прошло дуго – ни нових 15 дана, а (опет оркестрирана) образложења оваквог потеза Владе Србије почињу све више да буду поводи за озбиљна преиспитивања ко све и какву улогу игра у овом пре свега политичком замешатељству.

Надлежни у Војводини су непосредно пре 1. јула устврдили да су сточари у покрајини спремни за примену строгог правилника и да код њих нема више зараженог кукуруза, тим пре што га није било у роду 2013. године, да би се управо из Војводине за две недеље примене тог истог правилника најгласније чуло како ова мера доводи до гашења „више хиљада сточарских домаћинстава, која дају четвртину укупне војвођанске производње, а ради се о милион литара млека“.

Стиму и оцене да је неопходно обавити широку акцију обавештавања наших пољопривредника (као да је претходних 17 месеци било мало времена?!), други кажу да је потребно оспособити ветеринарску службу да исправност млека мери у самим домаћинствима и да се ту одмах уништи млеко које не одговара прописима, док млекарска индустрија мудро ћути, а њихова асоцијација огласи се тек понекиком уопштеним саопштењем.

ИСТИНИ за вољу, прошлe година и почетком ове, афлатоксин је био проблем и у другим земљама региона. Хр-

ватска је просула стотине хиљада литара млека у којем је био повећан његов ниво, а сточарима надокнадила штету. Словенија спорадично у више наврата бележи „вишак“ афлатоксина у млеку са појединих фарми, од кога нису имуни ни у Босни и Херцеговини, велике главобоље задаје Италијанима на северу земље... То није чудо, с обзиром на порекло овог отрова (токсин, односно отров је у корену имена), а заразе не признају државне границе. Али, свуда се решавао проблем неисправног млека углавном – како стручно кажу у српској управи за ветерину – тако што се овако млеко „на нешкодљив начин поништи“, а не

- Афлатоксин који се налази у млеку најјачи је познати канцероген (проузроковач рака) у природи. У организам крава доспева исхраном сточе кукурузом зараженим гљивицом *Aspergillus flavus* и тако се преноси у млеко.
- Афлатоксини су термички стабилни, па остају у млеку и млечним производима и после процеса прераде, или кувања сировог млека код куће.
- За афлатоксин важи да је његова гранична вредност 0,05 микрограма по килограму код свежег, термички обрађеног и фабричког млека, а 0,025 микрограма по килограму млека за бебе.
- У Мађарској је на снази нулта толеранција за афлатоксин, односно у потпуности је забрањено његово присуство.
- Министарство пољопривреде Србије 15. јула 2014. утврдило је дозвољени ниво од 0,25 микрограма по литру млека и та одлука је на снази до 31. децембра ове године.

подизањем границе нивоа исправности.

И ту да застанемо са подацима и дефинишемо неколико дилема.

Прво, док из српског Министарства пољопривреде говоре о „кратком року“ за прилагођавање европским правилима, струка каже да се афлатоксин у сировом млеку своди на минимум после само пет до седам дана исхране сточе здравствено исправном храном (читај: кукурузном силажом без афлатоксина). Ту негде спада и третман зеолитом, минералом који – опет по речима зналаца – поништава штетно дејство овог отрова у храни за стоку. Ако је тако, а стручњаци кажу да јесте, да ли је ново пролонгирање рока за достизање ЕУ нивоа овог отрова у млеку у ствари рок да се утроше постојеће залихе зараженог кукуруза, да не би сточари „штетили“? Да сточари не би – како рекоше у једној војвођанској асоцијацији – остали без планираних прихода, треба ли цену здрављем да плате потрошачи?

Друго, у јуну је завршен први скрининг српске пољопривреде пред надлежном европском комисијом, скрининг на којем смо добили прелазну оцену за досад урађено и за способност државне администрације кад је реч о приближавању овдашњих стандардима ЕУ. Да ли је само срећно подударале чињеница да је пред скрининг одлучено да се европски ниво афлатоксина примењује од 1. јула, а да се, по завршеном послу и повољном исходу преговора, ствари (упола) врате на старо?

Треће, мајско-јунска сигурност већине српских сточара да им је сирово млеко исправно и да немају у амбарима зараженог кукуруза у супротности је са најездом вести о количинама афлатоксина. Са друге стране, није тајна да млекар (не све) увозе сирово млеко из земаља окружења које су, попут Србије, на списку повећаног ризика због афлатоксина. Увозимо ли истовремено и млеко и афлатоксин? (Узгред, ниво овог отрова у млеку које извозе те исте млекаре одговара ЕУ стандардима).

И да не запиткујемо више. Најновији правилник орочио је своју важност до последњег дана ове године. Епилог целе приче дотад би требало да буде познат јавности. Или? Ово „или“ обезбеђење је једног скептика, посебно после најаве да и овога лета постоје повољни услови за развој гљивице *Aspergillus flavus*, оне која ствара афлатоксин у кукурузу...

ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА УЗНЕМИРАВАЈУ ГРАЂАНЕ

Без одговора ко и зашто насумице зове

За све који добијају узнемиравајуће позиве компанија „Телеком“ отворила је посебну линију за пријаве, број 19771

У протеклих 15 дана одређени број корисника фиксне телефоније на територији Крагујевца, Краљева, Јагодине и Крушевца, добија злонамерне позиве за које се испоставило да долазе из иностранства. Први знаци неправилности уочени су када су редовна статистичка мерења и анализе саобраћаја, које „Телеком“ свакодневно спроводи ка иностраним правцима, показала знатно већу активност него што је то уобичајно. Убрзо, почеле су да пристижу и жалбе грађана, а број суграђана изложених позивима временом је порастао и на неколико стотина.

У „Телекому“ објашњавају да је реч о позивима који не долазе из њихове мреже и да у њој не постоји ниједан технички

проблем који на било који начин изазива ове нежељене позиве.

Приликом злонамерног позива фиксни телефон звони исто као и приликом уобичајеног, регуларног, а након успостављана везе нема никаквог тона са стране позиваоца, тако да корисници нису били изложени претњама, псовкама и ружним речима. У већем обиму појавили су се у протеклих 15 дана, а иако је тешко прецизно говорити о њиховој учесталости, важно је истаћи да 99 посто корисника фиксне телефоније нису били жртве оваквих позива, објашњава Бојан Свилановић, из ПР сектора „Телекома“.

Како Стевановић наводи, већина позива долази из иностранства, а делом су у питању и такозвани негеографски бројеви, односно они који не припадају ни

једном страном оператеру. У највећем броју случајева, оператери фиксне телефоније из других држава представљају само транзитну мрежу кроз коју позиви пролазе, па је њихово порекло готово немогуће открити.

Наше техничке службе воде евиденцију и реагују по пријавама грађана, али за сада нисмо подносили пријаве полицији, јер извори узнемиравања нису откривени. Међутим, будући да је и наша компанија жртва у овом случају, обратили смо се РАТЕЛ-у, као агенцији која је надлежна да контролише телекомуникационе мреже, објашњава наш саговорник.

Циљ и мотив оваквог узнемиравања грађана и даље остаје непознаница, будући да су бројеви телефона бирани насумице, односно да се не ради о градским функционерима, политичарима и привредницима. Од када су позиви почели „Телеком“ у сарадњи са оператерима фиксне телефоније у иностранству интензивно ради на њиховом спречавању и то је дало резултате. Током викенда број оваквих позива значајно је смањен, а надају се да ће у најкраћем временском периоду они бити потпуно неутралисани. Ипак, за све који још увек добијају узнемиравајуће позиве компанија „Телеком“ отворила је посебну линију, па корисници сваку неправилност могу пријавити на број 19771.

В. Г.

ЛОШЕ СТАЊЕ У ПРВОЈ ТЕХНИЧКОЈ ШКОЛИ

Брига о деци или директорској фотели

Група професора и родитеља, без потписа, указује у писму на лоше хигијенске и техничке услове у школи, блокирани рачун, лоше међуљудске односе и за све то криви директорку. Да ли је ово писмо случајно написано баш у време конкурса за новог директора

ОРОНУЛА РАДИОНИЦА И ФИСКУЛТУРНА САЛА

У тоалетима нема воде, фискултурна сала и неколико кабинета немају стакла на прозорима, недостају чак и столице, васпитно образовни процес је запуштен, екскурзије се не организују на адекватан начин, рачун школе је често у блокади, па није ни могуће испунити чак ни минимум потребних услова за рад. Овако се, у писму које је прошле недеље стигло на адресу наше редакције, описује стање у Првој техничкој школи.

„Група забринутих професора и родитеља”, који додуше нису именима наведени у допису, за „катастрофално стање” понављају криве директорку школе Биљану Шиповац, која је, како наводе, „пре четири године постављена не по струч-

- Школа је у последње три године била у финансијској блокади 372 дана због тужби запослених за неисплаћених јубиларних награда и превоза. До тужби је дошло због одбијања руководства да призна запосленима та потраживања, тако да је укупна исплаћена сума два и по пута већа него иницијална, јер су у међувремену нагомилани судски трошкови и камате, наводи се у допису.

Наравно, финансијски проблем претворио се у реалан – на добром делу кабинета и у фискултурној сали нема стакала, нема чак ни довољно столица. Међутим, школу не муче само материјални проблеми. Васпитно образовни процес се, наводно,

на управа би морала да изради хитан план поправљања општег стања у школи, направи споразум са запосленима и другим повериоцима у циљу стабилизовања финансијског пословања, попише основна и потрошна средства, по цену утврђивања криваца за досадашње домаћинско пословање, закључује се у писму које је уједно и апел Министарству просвете, Влади Србије, инспекцијским органима и медијима.

Као круна свега предлаже се и израда и примена правилника о правима и обавезама запослених, ученика и родитеља.

■ Из буџета „на кашичицу”

Да стање у Првој техничкој школи, која ће средином октобра прославити 73. рођендан, није сјајно и да много тога недостаје сматра и прозвана директорка, али, како каже, не види у томе своју кривицу. Зграда чије је приземље грађено 1948. године, а спрат дограђен почетком шездесетих, неопходна су улагања, за која, на жалост, годинама нема новца.

- Материјално-техничко одржавање школе је по закону дужна да финансира локална самоуправа. Дакле, зависимо од Града Крагујевца, а давања су веома мала. Моје је да учим проблем, предложим решење, а онда чекамо новац из буџета. На пример, више од деценију смо молили да се замене дотрајали прозори, који су постављени шездесетих година, када је дограђиван спрат. Лане смо конкурисали код донатора и одобрено нам је 110.000 евра за обнову столарије. Међутим, Светска банка, која читав посао треба да финансира, пројекат још увек није реализовала, објашњава Биљана Шиповац.

Због чињенице да новац из градског буџета такође стиже спорадично и „на кашичицу”, по речима Биљане Шиповац, често су у ситуацији да бирају да ли ће финансирати поправке или материјал неопходан за извођење практичне наставе.

- Ми смо скупа школа за одржавање због специфичних стручних образовних профила, попут хемијског одсека или електроодсека, а новца нема довољно. Ако средимо школу, окречимо, набавимо нове клупе, бићемо у ситуацији да деца не могу да се обучавају за оно што ће им сутра бити струка. Хемикалије које се користе у лабораторијама су врло скупе, али смо се до сада, у ситуацији када пара нема, увек пре одређивали да набавимо њих, него да, на пример, кречимо, јер нам је битније да шкољујемо квалитетан кадар који ће сутра бити адекватно обучен за своју струку, него да сама зграда лепо изгле-

техничке школе добијале јединицу или двојку. Више пута сам јавно коментарисала да се не слажем са начином оцењивања и овог пута ћу поновити да је под великим знаком питања по којим аршинима се школе „мере”, закључује директорка Прве техничке школе, напомињући да јој није најјасније зашто је неко одлучио да писмо пошаље на адресе медијских кућа, а да претходно није ни покушао да се обрати њој или било коме од њених заменика.

■ Савет родитеља у чуду

Исто питање поставља и Душица Милић, председница Савета родитеља у Првој техничкој школи, наводећи да се нико од роди-

да. На жалост, ситуација је већ годинама таква да нисмо могли имати и једно и друго. На руку нам није ишла ни чињеница да су наставници тужили школу за неисплаћени превоз и јубиларне награде. Надокнада ових трошкова била је такође обавеза локалне самоуправе. У питању је проблем који се повлачи годинама и није у питању само Прва техничка, већ и све школе у граду, вајка се наша саговорница.

Биљана Шиповац не негира ни инцидент на прошлогодњој

теља никада било коме од представника није обратио жалбама на рачун директорке, услова рада у школи или начин организовања екскурзија.

- Организовање екскурзија је готово искључиво наша надлежност. Као и за свако јачко путовање расписује се тендер и бира се најповољнија понуда. Савет родитеља се пита и о висини дневница за наставнике и до сада нико на то није имао примедби. У старту увек постављамо и ограничење да путовање, чак ни оно на које иду матуранти, не може да траје дуже од седам дана, објашњава Душица Милић, напомињући да су сви родитељи упознати до детаља са начином организовања путовања њихове деце.

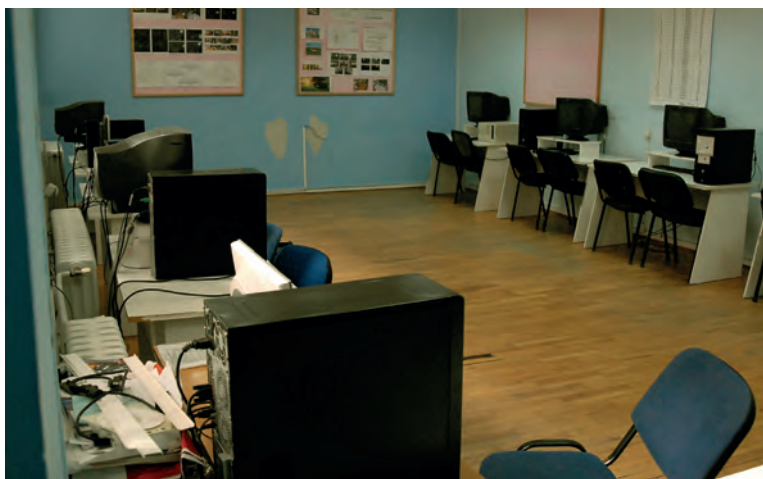
Наша саговорница истиче да Савет родитеља има одличну сарадњу са директорком и свим органима школе.

- Управа школе је увек била предусретљива и спремна да подржи све наше иницијативе. Морам да поновим да нам се нико од родитеља до сада није обраћао са било којом од примедби која се наводи у допису. Истина је да ми нисмо надлежни за опремање школе ни за организацију рада, али свакако не бисмо одбили да укажемо на проблем, каже наша саговорница.

Евидентно је да у Првој техничкој школи има проблема – финансијских поготово. Нема новца за нове столице и клупе, наставници туже за јубиларне награде, догађају се и немили инциденти. Ни један од ових проблема није јучерашњи. Трају већ годинама. Са сличним мукама се суочава готово свака школа у граду.

Ипак, група професора и родитеља одважила се да укаже како је овакво стање у школи недопустиво. Да привуку позорност медија подсетили су и да је ову школу пре неколико деценија завршио сам председник Томислав Николић. Неки би можда рекли да ипак нису изабрали згодан моменат јер је у току летњи распуст. Мало упућенији би одвратили да је тренутак и те како пажљиво изабран јер је у Првој техничкој школи у току конкурс за избор новог директора.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ПРЕДНОСТ СЕ ДАЈЕ ОПРЕМИ ЗА НАСТАВУ

ним квалитетима, већ искључиво по страначким”.

„Да ли треба да дозволимо да ова школа пропадне наскроз, односно да ли нас је стид што у оваквим условима учи око 1.600 ђака, и то у време када се сви у Србији закљичују у европске стандарде”, питају се анонимни потписници.

■ Проблем до проблема

По мишљењу аутора писма, дугогодишња негативна селекција кадрова и погрешна именовања довела су до тога да на прошлогодњем вредновању школа, од стране саветника Школске управе, буде оцењена јединицом.

- У извештају саветника је посебно наведено да простор не задовољава здравствено-хигијенске услове. Оваква оцена је заправо резултат чињенице да у школи и даље нема текуће воде у ученичким мокрим чворовима. Поред тога наведена су и многа друга запажања о нарушеним међуљудским односима и неорганизованим, наводи се у писму.

Дуготрајна блокада школског рачуна кумовала је, сматрају аутори писма, да Прва техничка не испуњава ни минимум потребних услова за нормалан рад.

одвија без икаквог плана и визије, а инциденти се, попут оног када је последњег дана школске године један ученик напао ножем другог у школском дворишту, заташкавају. Исто је, кажу, било учињено и лане када је на граничном прелазу на уласку у Француску код једног ученика пронађена извесна количина марихуане.

- Овај догађај није ни једном речју поменут, чак су помоћници директорке упозоравали запослене да оно што се десило нигде и никоме не спомињу, па чак ни на одељењском ни на наставничком већу, каже се у писму.

Група забринутих наставника и родитеља има и примедбе на начин организовања екскурзија, нарочито на висину дневница. Као пример наводе матурску екскурзију по Шпанији за коју су разредне старешине добијале 30 евра по ученику.

Занимљиво је да се аутори дописа нису задржали само на пописивању проблема, већ нуде и решење – увођење принудне управе.

- Ситуација је опасно измакла контроли, посебно што већина запослених, а нарочито млађе колеге, све што се догађа сматрају потпуно нормалним. Принуд-

ЗАВРШЕНА „КОМТРЕЈДОВА” ЛЕТЊА ШКОЛА ПРОГРАМИРАЊА

Одшкринули прозор у будућност

Циљ летње школе „Комтрејда” је да се будући софтверски инжењери припреме за реалне услове који владају у једној високотехнолошкој компанији када те компаније немају времена да нове младе стручњаке месецима уводе у посао

Прошлог викенда завршена је традиционална летња школа програмирања „Едит”, коју је осми пут организовала компанија „Комтрејд”. Летња школа ове године окупила је 12 најбољих студената, будућих софтверских инжењера, изабраних међу седам пута више кандидата са факултета у централној Србији. Циљ ове летње школе је да се будући софтверски инжењери припреме за реалне услове који владају у једној високотехнолошкој компанији када те компаније немају времена да нове младе стручњаке месецима уводе у посао. Полазнице „Комтрејдових” летњих школа ова фирма касније прати током

НАЈБОЉИ МЕЂУ НАЈБОЉИМА: ЈАНКО БУРИЋ

школовања, а скоро је правило да они имају предност и при запошљавању.

„Комтрејдова” летња школа била је бесплатна, а студенти су радили на пројектним задацима под надзором ментора, како би се младим софтверским инжењерима, који поседују основно теоријско знање, пружила прилика за практичан рад.

■ Ајбикон, микрочип и још понешто

Тема овогодишње школе у Крагујевцу била је, речником стручњака – „Индур навигација помоћу ајбикона”. Студенти су осмислили апликацију за одређивање положаја андроид телефона и навигацију у затвореном простору. Филип Стевановић, студент четврте године Природно математичког факултета, покушао је тему да објасни речником лаика.

– Путујете у велики тржни центар у Будимпешти. Преко ципеса нађете улицу, нађете и тржни центар, али како се снаћи унутра. Не знате на ком сте спрату тог тржног центра, у Мађарској су они на пет, шест спратова. Ту ступа на сцену ајбикон справица. Величине је длана и постављена је свуда у тржном центру. Она шаље сигнал серверу, а нама на телефону преко „блу тута” стиже податак

ПОТВРДИЛИ ДА СУ НАЈБОЉИ МЕЂУ 12 ПУТА ВИШЕ КАНДИДАТА

где смо. Сазнајемо да ли смо на другом или четвртом спрату, те како стићи на жељено место. То

АЈБИКОН КАО ТЕХНОЛОШКИ ВОДИЧ КРОЗ ПРОСТОР: ФИЛИП СТЕВАНОВИЋ

је најједноставније објашњење ајбикона и навигације у затвореном објекту.

Да би био још јаснији, млади студент је на свечаном завршетку летње школе окупио покушао да одведе у будућност.

– У будућности ћете рецимо свом детету у мајицу да уградите микрочип, а уз помоћ ајбикона да га пратите по том нашем тржном центру или још боље, на сабору трубача у Гучи. Уз помоћ тих ајбикона у тржном центру, вама ће у будућности на мобилни телефон да стижу поруке типа „управо пролазите поред бутика ХУ, ми имамо снижење”. Ако сте се регистровали код неке трговине са својим подацима, вама док сте у радњи на мобилни може да стигне порука „Имамо црвене ципеле у вашој величини, које вам се слажу са панталонама које сте купили прошле недеље”, илуструје будући инжењер.

■ Припреме за тимски рад

Током летње школе „Едит 2014” 12 студената радило је у три тима који су сарађивали на три дела овог пројекта. На свечаности коју је „Комтрејд” уприличио својим школарцима, проглашен је најбољи од три тима студената, а реч је о „Тиму радо-

сти”, док је за најбољег појединца проглашен Јанко Бурић, студент треће године информатике на Природно-математичком факултету. Он каже да му награда много значи због труда који је уложио током две недеље и навео да се за летњу школу програмирања пријавио јер је желео да нешто сазна о најновијим технологијама које се користе у свету.

– Првенствено ме занимао развој андроид апликације, али и ајбикон уређај, који може бити следећа велика ствар у информатичким технологијама, каже Бурић.

Јелена Јечменић, директор развоја „Комтрејда”, каже да ова фирма полазнике летњих школа прати до краја школовања.

– Учимо их да није битно само колико си ти технички „јак”, него и колико си способан за рад у тиму. Тим је јак колико је јака његова најслабија карика. Радећи на пројектним задацима под надзором искусних ментора, полазници се навицавају на реалне услове који владају у једној високотехнолошкој компанији. Када ови млади људи дођу једном на посао у било коју од њих, могу одмах да постану део тима и почну да раде, каже Јелена Јечменић.

Међу полазницима крагујевачког „Едита” било је осморо студената са крагујевачког ПМФ-а, три студента су са чачанског Факултета техничких наука и један из Високе техничке школе у Крагујевцу.

„Комтрејдове” летње школе одржане су и у Сарајеву, Бања Луци, Марибору и Љубљани и све су завршене 18. јула док је београдско издање „Едита 2014” почело је у 21. овог месеца.

М.Р.

ТРЕНИНГ О ПРИМЕНИ НОВОГ МОДЕЛА КОМУНИКАЦИЈЕ

Оно што успешне чини другачијим

Неуспех не постоји, већ постоји само резултат, па био негативан или позитиван помоћи ће да следећи пут будемо бољи – једна је од поставки најзаступљенијег комуникацијског модела у свету, под именом Неуроллингвистичко програмирање, о коме ће бити речи на једнодневном тренингу у Крагујевцу

Пут од хиљаду миља започиње једним кораком, каже стара изрека. Тај први корак је, међутим, увек најтеже направити. Нема човека који не би волео да буде успешнији, срећнији, задовољнији својим било пословним било приватним животом – знају шта им је циљ, али често им је проблем како до њега да стигну. И они који мисле да могу, и они који су уверени да не могу подједнако су у праву, јер заправо све зависи од перцепције. Тако барем кажу Џон Гриндер и Ричард Бендлер, који су још седамдесетих година прошлог века креирали методу за постизање успеха назвавши је Неуроллингвистичко програмирање. Захваљујући центру „Баланс консалтинг” Крагујевчани ће у четвртак, 24. јула, моћи да сазнају шта је НЛП, зашто је то један

МЛАДИ КРАГУЈЕВАЧАНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЗА НОВЕ КОМУНИКАЦИЈСКЕ МОДЕЛЕ

од најзаступљенијих комуникацијских модела у свету, на којим принципима се базира и како могу да га примене у свом окружењу.

– Студент психологије и информатике Џон Гриндер и асистент на катедри за лингвистику Ричард Бендлер, овај метод осмислили су посматрајући начин рада троје врхунских психотерапеута. Пошли су од претпоставке да успех и добри резултати имају унутрашњу структуру. Циљ који су Ричард и Џон поставили себи био је препознавање оне унутрашње структуре рада са клијентима која даје добре резултате. Кренули су од препознавања заједничких комуникационих образаца, ставова и специ-

фичних начина размишљања који те образце подржавају. Као резултат, Ричард и Џон су добили скуп уверења, вештина и техника које су „сложили” у нови комуникациони модел – Неуроллингвистичко програмирање, објашњава Марија Швигир, психолог и власница „Баланс консалтинг”.

На самом почетку метод који су Гриндер и Бендлер осмислили имао је примену искључиво у психотерапији. Међутим, временом се проширио и на друге области попут спорта, професионалног и личног развоја, маркетинга, образовања...

– НЛП се базира на неколико теза. Основна је да ми не функ-

ционишемо у свету већ у нашој мапи света – скуп уверења, ставова и различитих перцепција који описују свет око нас. Свет какав видимо је детерминисан начином на који га гледамо. Ако променимо поглед на свет, „свет” ће се променити сам од себе. Следећа, не мање важна, јесте теза да свако од нас поседује ресурсе који су потребни за промену, као и да када нешто не функционише треба покушати другачије, прича даље наша саговорница.

Ипак, оно што ову методу можда најбоље описује, иако је само једна у низу, је теза да неуспех не постоји, већ постоји само резултат. Она заправо учи суштини да човек сам бира на који начин ће говорити о догађајима и тиме креирати своју реалност. Резултат ће нам, без обзира да ли је позитиван или негативан, помоћи да следећи пут будемо бољи.

Тренинг чија ће уводна радионица бити одржана у четвртак учи полазнике да на путу ка ка оставрењу својих циљева ангажују све своје ресурсе.

– Тренинг „NLP Practitioner” нуди могућност да, у седам модула, полазници сазнају како да интегришу најфикасније алате, креирају лично искуство и науче како да примене НЛП у различитим областима живота. Фокус тренинга је на примени НЛП алата у процесима промене понашања, постизању личног и професионалних циљева и унапређењу комуникације. Вештине и проце-

„БАЛАНС КОНСАЛТИНГ” КРАГУЈЕВАЧКИ ЦЕНТАР ЗА НЛП: МАРИЈА ШВИГИР

си који се обрађују током седам викенда полазницима помажу да препознају шта мотивише људе око њих и како да на најбољи начин пренесу поруку саговорнику, како да поставе циљеве, креирају стратегију у њиховом остваривању, суоче се са изазовима и конфликтним ситуацијама и слично. Радионице изводе сертификовани НЛП тренери – Пеђа Јовановић, Сандра Саватовић, Јосип Бошњковић, Дарко Гајић, Данијела Димитрић, објашњава Марија Швигир.

Сличан тренинг група од десетак Крагујевчана већ је похађала почетком године. Нови циклус биће организован почетком октобра, а до тада у „Баланс консалтинг” биће организовано и неколико промотивних бесплатних радионица.

М. ОБРЕНОВИЋ

СТАРИ СРОДНИКЕ ИЗВОДЕ ПРЕД СУД ДА БИ ДОБИЛИ СОЦИЈАЛНУ ПОМОЋ

Сиромаштво теже од срамоте

Већ три године, од када је донет нови Закон о социјалној заштити, старе сиромашне особе морају да туже рођену децу јер је то услов да добију новчану социјалну помоћ. Када суд докаже да деца немају од чега да издржавају родитеље или могу месечно да дају тек по 500 динара, држава разрешава кесу.

Након доношења закона, априла 2011. године, у следећој години у Србији је уследио суноврат броја корисника новчане социјалне помоћи код старијих од 65 година, и то за чак четвртину. Стари су се стидели да туже своју децу. Онда се десила промена, глад или разум победили су стид. Ове године број корисника новчане социјалне помоћи код старијих од 65 година на нивоу Србије исти је као 2011. а у Крагујевцу је чак повећан.

Месечно за мајку 500 динара

М.Н. (61) из околине Крагујевца тужила је сина и ћерку. Има још једног сина са којим живи, а који је неспособан за рад. Одувек је била домаћица, нема никаквих примања, болесна је и не може да

Да би добили новчану помоћ од државе, старији од 65 година, који немају од чега да живе, најпре морају да туже своју децу за издржавање, што је многим нелагодно, али тако налаже закон

ради. Од двоје радно способне деце, једног сина и ћерке, тражи по 500 динара месечно. Ћерка нема ни толико.

- Један син ради и он се сложио да плати 500 динара месечно.

Број корисника свих услуга Центра за социјални рад у Крагујевцу старијих од 65 година

година	бр. корисника
2010	2.562
2011	2.521
2012	2.418
2013	1.916

Ћерка нема од чега. Она такође прима социјалну помоћ, има троје деце и болесног мужа. На суду је одлучено да ћерка нема од чега да издржава мајку и да би представљало очигледну неправду тражити то од ње, каже саговорница „Крагујевачких“, која због осетљивости проблема није хтела да говори под својим именом.

То не значи да ће после ове тужбе М.Н. живети од 500 синовљевих динара месечно, већ да држава мора да јој одобри социјалну помоћ. Драгана Живадиновић, правник у Центру за социјални рад, каже да је довољно да корисник само донесе доказ да је подигао тужбу, не треба да чека пресуду.

- Закон јасно дефинише да стари корисници морају да туже своју децу за издржавање. Суд онда одлучује колико је то обавезно издржавање сродника, односно родитеља. То може износити, рецимо, по 500 динара свако дете, ако деца не могу више да дају, дакле за двоје деце хиљаду динара. Ако родитељ живи у самачком домаћинству он ће

примати основицу, која тренутно износи 7.704 динара, плус увећање за 20 одсто, што чини укупно 9.245 динара. Од тога се одузима сума која је на суду одређена да је дају деца, у нашем примеру је то хиљаду динара. Овом рачуницом наш старији корисник који је самац месечно добија 8.245 динара,

Број корисника НСП старијих од 65 у Крагујевцу

година	стари корисници
2011. децембар	132
2012. децембар	133
2013. децембар	168
2014. мај	184

појашњава читав процес правница Драгана Живадиновић.

Сума новчане социјалне помоћи је индивидуална, није свеједно да ли је стара особа самац или живи са још пет чланова, има ли неко примање, ренту, отпремнину, земљу. Колико год да од Центра треба да прими, од тога се одузима сума која је одређена на суду и тако се добија месечна новчана социјална помоћ за стару особу.

Када дође дотле да треба пре-савити табак против „своје крви“ настаје нелагода старих, а социјални радник са њим започиње дуг разговор. Снежана Стевановић, социјални радник из Центра за социјални рад, каже да је у почетку примене закона често имала прилике да чује реченицу: „Дете, па где

ПОТРЕБНА ДОКУМЕНТА

Од шест до 15 њаира

Многи су критиковали чињеницу да је за читав процес добијања социјалне помоћи за старе потребно тужити децу, али и додати још 15 докумената! Сиромашни старци са села за прибављање документације много пута морају да плате превоз до града, а новац немају.

Правница Центра за социјални рад каже да није за свакога исто, да све зависи од броја чланова домаћинства, да ли неко има нека примања, земљу, некретнине. За самачко домаћинство је потребно шест докумената, али ако је у питању вишечлана породица потребно је више.

РАСКОЛИ У РЕГИОНАЛНОЈ ЛЕКАРСКОЈ КОМОРИ

Нови избори поделили лекаре

Очигледно је да у Лекарској комори постоје два табора, која се међусобно „препуцавају“, позивајући се на правне процедуре, што се показало и приликом недавне седнице у Крагујевцу, када је требало предложити кандидата за новог председника републичке Коморе

Регионална лекарска комора за централну и западну Србију 21. јула одржала је трочасовну седницу за коју ни председавајући нису могли тачно да се изјасне да ли је наставак конститутивне седнице која је прекинута 10. јула, редовна или ванредна. На крају, ипак су се неколико сагласили, уз асистенцију адвоката коморе, да је то прва редовна седница у новом сазиву.

Тек тада су могли да крену с мртве тачке, јер је група лекара из Крагујевца, Краљева и Горњег

Милановца упорно тврдила да протекли избори за представнике регионалне лекарске коморе нису били регуларни и поднели су иницијативу за опозив свих одлука, јер је дошло до повреде правилника, пословника о раду и статута, што ће тек ценити две еминентне адвокатске канцеларије у Београду. Адвокат коморе је, пак, тврдио да је било регуларније него на државним изборима и да комотно може да се настави с радом и предложеним дневним редом. Онда је запело око записника са предходне седнице, који још увек није био израђен и достављен, а затим је ишла реплика на реплику.

Уверења и интереси

Свако се држао својих уверења, али и интереса, с обзиром да се у касу Коморе сливају и огромна средства – лекарима се одузима 0,8 одсто од месечне плате, плус по сто евра за учлањење. Узгред буди речено, овдашња регионална Лекарска комора од сопствених средстава купила је службени простор у Улици браће Пољаковић, где је и одржана ова седница, која је протекла у ни мало пријатељској

ГЛАСАЊЕ ПОСЛЕ СИЛНЕ ПОЛЕМИКЕ

атмосфери делегата скупштине. Једни су то оквалификовали и као правно насиље у Комори, које се не сме толерисати, а други бахатошћу појединаца који не могу да се помире с чињеницом што они нису изабрани.

Не улазећи у правну регулативу ко није поштовао правна акта и на који начин и који све су прекршени параграфи, покушали смо да уђемо у срж овог проблема који је дефинитивно поделио људе у белом мантилима на два табора и због чега ће у раду ове скупштине бити намицање гласова за сваку будућу одлуку, бар док се не смире страсти. Тако је било и на овој седници, када је требало подржати кандида-

туру др Слађане Илић из Ђуприје за место директора Републичке лекарске коморе. Зафалио јој је само један глас, јер су неки делегати демонстративно напустили седницу пре гласања. Ипак, она је сакупила довољно потписа да сама може да поднесе кандидатуру, мада је било свакако боље да су је подржали делегати Коморе, јер није згорег имати свог човека из региона на тој позицији.

- Суштина сукоба је што неки сматрају да је предходна скупштина била нелегитимна. Из којих разлога они то тврде ја заиста не знам, као ни сви од овде присутних јер је све је рађено, колико сам упознат, по легитимном правилнику и по-

словнику о раду скупштине. Уосталом, истина се лако може утврдити јер се свака седница снима. У сваком тренутку се зна колико је било присутно људи, да ли је било кворума, колико је гласало за, колико против. Мислим да заиста ништа није урађено што би њих навело да заступају такво мишљење, каже др Драгољуб Симић из Јагодине, који је председавао скупштином, уместо председника Коморе који је оправдао свој изостанак.

Др Симић додаје да су њему сви подједнако исти, да не познаје све колеге, па нема претензија ни према једнима ни према другима. Наглас размишља да ли, можда, поделе потичу што долазе из разних градова из централне и западне Србије, али не види чему то води. Он је дао подршку колегиници Слађани Илић из Ђуприје, зато што је она, како каже, на један сасвим легитиман и редован начин поднела своју кандидатуру, али је на скупштини нису изабрали зато што јој је зафалио један глас, иако других противкандидата није било.

Потребни нови људи

Друга табора сматра да је Регионална комора за централну и западну Србију, у време годишњих одмора, када већина није присутна и када нису извршени избори у целој Србији (треба још да буде изабрано 94 лекара) није часно и поштено да се врше избори руководећег кадра у Лекарској комори Србије из свих региона док нису присутни и остали лекари.

Др Горан Азањан, Крагујевчанин, каже да су све одлуке донете у супротности са правним актима

НЕ РАЗУМЕ ЗАШТО СЕ СВАЂАЈУ: ДР ДРАГОЉУБ СИМИЋ (ЈАГОДИНА)

ћу ја да идем да тужим своју децу". Онда би уследила објашњавања да је реч о процедури која мора бити испоштована.

■ Неће да буду на терету

- Ипак смо ми традиционално друштво, најтеже је са старима са села који те тужбе сматрају великом срамотом за фамилију. Онда им ми објашњавамо да су превише стари да надниче, да немају од чега да живе, да морају то да учине. Када и покрену парницу, родитељи пред судом моле да сума која буде наложена деци да плаћају буде што мања, да им што мање буду на терету. Ако нису поремећени породични односи, родитељи се на суду буквално договоре са децом, тако да је тај износ минималан да би се задовољио закон. Суд, заправо, постиже нешто налик поравнању, договор. Нико неће наметнути незапосленима да дају за издржавање родитеља суму коју они немају, објашњава социјална радница, у нади да ће стари прихватити да је у питању само поштовање процедуре.

Д. О. из околине града, старица надомак осме деценије, тешко покретна, тужила је пред Основним судом петорицу синова. Она тражи издржавање од тек по 500 динара месечно од сваког сина, укупно 2.500 динара. Старица је

тужбу потписала отиском палца јер је неписмена.

Према подацима Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број старих корисника новчане социјалне помоћи у години након доношења новог закона о социјалној заштити у држави је смањен за чак четвртину. Данас је за 1,09 одсто већи него пре доношења новог Закона, чија је, иначе, намера била да се број сиromашних који траже помоћ значајно повећа.

Када су питању подаци о новчаној социјалној помоћи (НСП) за старије од 65 година у Крагујевцу, стање је далеко боље. Пре три године, 2011. било је 148 старих који примају НСП, у мају ове године их је 184, што је повећање од 24 одсто. Колико је њих међу онима који су тужили децу статистички није издвојено.

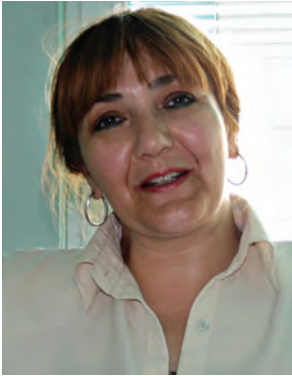
Упозоравајућа чињеница је да је прошле године у Крагујевцу било за 26 одсто мање старих корисника (особе старије од 65 година) него у години пре. Центар за социјални рад због тога интензивно обилази села и обавештава старе шта од помоћи могу да добију у Центру. Иако у Центру кажу да је помоћ старима најпотребнија баш на селу, статистика сведочи да је лане помоћ Центра добило 1.634 старих из града и тек 282 старих са села.

Марија РАЦА

ПРВО НА СУД, ПА У ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД: ДРАГАНА ЖИВАДИНОВИЋ

НЕЛАГОДА СТАРИХ ЉУДИ: СНЕЖАНА СТЕВАНОВИЋ

РЕЗУЛТАТ У ДРУГОМ ПЛАНУ, АЛИ „СУНЦЕ“ ВЕЋ СПРЕМА РЕВАНШ

ХУМАНИТАРНА ФУДБАЛСКА УТАКМИЦА ЗАПОСЛЕНИХ У „ЕМИСИЈИ КОНСАЛТИНГ“ И „СУНЦУ МАРИНКОВИЋ“

Помоћ за угрожене ту око нас

Прикупљена средства уручена породици Чурколи која живи у напуштеној билетарници некадашњег Заставиног базена. Идеја је да овакав вид социјалне одговорности заживи, уз учешће и других друштвено одговорних компанија како би се помогло конкретним породицама у локалној заједници

Д а су Срби фудбалска нација то смо одувек знали. Ни сви неуспеси наших клубова и репрезентације у последње време нису уништили љубав према најважнијој споредној ствари на свету, па су се тако две крагујевачке фирме досетиле да управо фудбалском утакмицом привуку људи и сакупе новац у добротворне сврхе.

Тако је прва оваква утакмица одиграна у балон сали „Шумадије“ између запослених у фирмама „Емисија консалтинг“ и „Сунце Маринковић“. Сва прикупљена средства поклоњена су породици Чурколи, која живи у изузетно лошим условима у билетарници некадашњег Заставиног базена, без струје и грејања, а о чему је већ било речи у овим новинама.

■ Публика донирала – фирме додале

- До сарадње са „Емисијом“ дошло је спонтано, јер су они наши клијенти, а када смо чули у как-

вим условима живи ова породица, договорили смо се да им помогнемо колико можемо. Будући да момци запослени у „Емисији“ имају свој тим који је учествовао на турнирима у малом фудбалу, ми смо се брзо организовали и решили да то не буде само десет момака који јуре за лоптом, већ да то има и хуманитарну сврху, објашњава Владимир Маринковић.

Улазнице за утакмицу овога пута коштале су симболичних 100 динара, а на укупну прикупљену суму обе фирме донирале су још толико новца. Првобитна замисао била је да се породици Чурколи купи намештај, али када су видели право стање ствари, да они немају новац ни за храну, дата су им новчана средства која ће они искористити за оно што им је у том тренутку најпотребније.

У „Емисији консалтинг“, фирми из сектора информативних технологија, која је у свом деловању искључиво усмерена ка америчком тржишту, објашњавају да су свесни да иако не производе за наше окружење, у њему раде, живе и профитирају, па ако већ могу негде да помогну то пре свега треба да буде локална заједница.

- Идеја је да ово буде само први корак, а затим да позовемо и друге фирме, јер ако желимо промене у друштву, морамо да почнемо од себе и запитамо се шта је то што можемо сами да урадимо. План је да се сваки пут изабере конкретна породица, да то буду наши суграђани, да се стварно види где је помоћ отишла и да се сви који су учествовали у томе осећају добро јер су неке помогли, истиче Дубравка Ђорђевић, директорка „Емисије консалтинг“.

■ Хуманитарна пословна лига

У обе фирме истичу да је ово само прва у низу акција и да ће

ОВДЕ ЖИВИМО И РАДИМО, ЖЕЛИМО И ДА ПОМОГНЕМО: ДУБРАВКА ЂОРЂЕВИЋ

у следећој помоћ бити уручена другој породици или организацији која се бави помагањем угрожених. Терени за мали фудбал налазе се на сваком ћошку, па нису потребни неки специјални услови да ова акција заживи. Једино је важно да терен има трибине како би било места за публику и да што више новца буде сакупљено. План је да се у наредном периоду формира хуманитарна пословна лига Крагујевца, којој ће се придружити и друга друштвено одговорна предузећа, а помоћ би била уручена најугроженијим породицама. У обе фирме надају се да ће ова идеја бити прихваћена и да ће већ до краја године одмеравати снаге са запосленима из бар 10 крагујевачких предузећа.

- Чињеница је да једна фирма не може ништа сама да уради. Чак и више фирми да се удружи то ће имати само краткорочног ефекта. Зато је потребно да нас медији подрже, јер ћемо кроз канале комуникације препознати које су то породице у стању социјалне потребе. Ово је и начин да другим компанијама покажемо на које све начине могу да буду друштвено одговорне. Обично се сматра да то захтева велики буџет и новац, али кроз укључивање запослених и волонтера, то и не мора да буде тако, објашњава директор „Сунца Маринковић“.

Прва утакмица између два тима завршена је победом екипе „Емисија консалтинг“, резултатом 2:1, али у „Сунцу Маринковић“ већ се спремају за реванш.

В. ГЛИШИЋ

КРШИ СЕ СТАТУТ КОМОРЕ: ДР ДРАГАН АРСЕНИЈЕВИЋ (КРАЉЕВО)

У ПИТАЊУ ЈЕ БОРБА ЗА ФУНКЦИЈЕ: ДР ГОРАН АЗАЊАЦ (КРАГУЈЕВАЦ)

Лекарске коморе и државе Србије, кршење статута и пословника о раду. Адвокатским канцеларијама које раде тај посао већ су доставили статут, пословник о раду и правилник и указали им који су чланови прекршени.

- Исто овакво насиље покушано је да се спроведе и у Београду, на седници Лекарске коморе. Тај исти адвокат у Београду је објашњавао ово што ми тврдимо овде, а сада је, због личних интереса, преокренуо своју причу за 180 степени. У Београду је исто одржана конститутивна седница, верификација мандата и заказана наредна. Онда је све убедио овде да исто дана буду конституциона и верификациона седница и да се бирају ови људи сами између себе, који су ту већ осам година, који су већ урушили лекарску комору, посвађали нас са Министарством здравља, Српским лекарским друштвом само зарад личних интереса, каже др Горан Азањац, додајући да је то мала група жена које су на функцијама већ дужи низ година и хоће још 12 година.

- Они су пропаст за лекарску струку. Нама је једина шанса да преко Скупштине лекарске коморе

ре Србије, која се одржава у Крагујевцу, дамо подршку професору Делићу из Београда, да једна нова, здрава екипа, са новим реформама то застави, каже Азањац.

Добрим делом његово мишљење дели и др Драган Арсенијевић из Краљева, који каже да понашање на претходној седници не приличи демократском друштву, зато што се перманентно крши статут Лекарске коморе, зато што су довели адвоката који заступа интересе једне групе.

- Не залажемо се да би ми конкурисали на та места, него се залажемо за достојанство Лекарске коморе, каже др Драган Арсенијевић.

Како сазнајемо, у средју је за новог директора Лекарске коморе Србије изабран проф. др Драган Делића из Београда, директор Клинике за инфективне и тропске болести КЦ Србије. Он ће „наследити“ досадашњу директорку др Татјану Радосављевић, која по истеку другог мандата није могла више да се кандидује. Његов једини противкандидат била је већ помињана др Слађана Илић из Љуприје, помоћник директора Опште болнице у Љуприји.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ПОЗИВ И ДРУГИМ КОМПАНИЈАМА ДА ПОКАЖУ ДРУШТВЕНУ ОДГОВОРНОСТ: ВЛАДИМИР МАРИНКОВИЋ

К о је у Корману клао бика на путу, ко намерно пере канте од пестицида на јавној површини и тако загађује комшијске бунаре, ко расипа на тоне расола од киселог купуса, опет по путу, ко не празни септичке јаме због чега се излива садржај и плави комшијске њиве, заједно са осоком од тона нагомиланог стајског ђубрива? На ова питања одговоре су морали да дају градска Комунална инспекција и Комунална полиција. Додуше, пола посла обавили су сами подносиоци пријава из Кормана који су, осим што су све ово таксативно побројали, указали на локацију на којој се све то дешава и назначили свог првог комшију, домаћина Зорана Тодоровића, као главног кривца.

И док једни сматрају да је у питању ситничарење, други то виде као непрестив проблем који може отићи далеко уколико се инспекцијским решењима не уреде ствари. Да ли су то само сеоска посла услед љубоморе што је Тодоровић најбогатији у селу, па му се може да се комотно понаша и „подмаже“ где треба, лично смо ишли да се уверимо, као и у то да ли на парцелама које се граниче с његовом, или боље речено испод његовог економског дворишта, ишта успева. Власник једне парцеле тврди да не рађају културе због концентрације соли, други каже да не користи воду из бунара јер су провере у Заводу за заштиту здравља показале да више није за употребу не само за пиће, него и као техничка вода, због хемијске неисправности!

Компромисног решења нема, а натезање траје још од пролећа. Главнопозваног, најалост, нисмо затекли код куће, а ни после тога није нас удостојио разговора иако смо покушавали да дођемо до њега.

■ Пријава на пријаву

- Са Тодоровићем имам проблема већ десет година, а посебно сада од како држи фарму бикова. Имао је неколико година у тур-

СУКОБ КОМШИЈА У КОРМАНУ

Раздор око расола

Изливања расола, осоке од стајског ђубрива и фекалне канализације из септичких јама комшије непрестив је проблем групе Корманаца који ни преко суда ни инспекција то не могу да реше

УГРОЖЕНЕ КОМШИЈЕ МИЛОРАД ПОЗНИЋ, ЉУБОДРАГ МИЛАШИНОВИЋ И СЛОБОДАН ГАЈОВИЋ

испразни, да стајско ђубриво са лагера извезе и плус да реши отпадне воде.

- Прошле године навукао сам 40 камиона плодне земље у њиву. Од тог расола, фекалија и других отпадних вода све што посејем не може да вегетира због велике концентрације соли. И орах је почео да ми се суши. Много је лош комшија према мени и други ће то моћи да потврде, каже Гајовић, додајући да са њим многе комшије нису у добрим односима.

Слободан Гајовић тврди да је, чим би Тодоровића добио на су-

има приоритет и степен хитности. Ако се изливају фекалије то није ситно. Али, њега неко претходно обавести да испразни септичке јаме. Видим, дођу цистерне „Чистоће“ и после инспекција констатује да су празне. Питам се каква је то инспекција и чему служи, каже Слободан Гајовић.

Он тврди да се обраћао и Републичкој санитарној инспекцији и Ветеринарској и да то није имало ефекта. Уместо конкретних потеза да се више не изливају септичке јаме ветеринарска инспекторка му је објаснила да човек држи 17 бикова, да има појилице и слично. Због тога се обратио и служби за инспекцијске послове у Београду и опет ће.

Слична искуства има и Милорад Познић, коме такође смета што се отпадне воде из септичке јаме изливају и иду каналом поред пута, а расо преко башта. Осока од стајског ђубрива се слива, каже, најпре у Гајовићев, па у његов плац, због чега је морао да прокопа канал у свом поседу не би ли се заштитио, али то се после слива комшији Љубодрагу у пластенике. И он сматра да се од мокраћне киселине све суши.

- Испод моје куће комшији је загађен бунар који се налази на метар и по од главног пута. Поред своја два артерска бунара који му служе за поливање и још друга два, мора од других да узима воду за пиће, то није поштено, каже Познић.

ЈЕДАН ОД ЗАГАЂЕНИХ КОМШИЈСКИХ БУНАРА

нису по 17 бикова. Тужим га због изливања септичке јаме, која се налази на углу главног асфалтног и споредног пута, прелива се преко тог пута, па шанцем осока иде поред моје куће и мојих комозија једно 50 метара. Друга септичка јама се налази у малом сокаку и такође се излива. Он се бави и проитводњом неколико тона киселог купуса. Обично у пролеће или усред лета постепено испушта расо на пут, па преко пута иде у моју башту, а онда код Милорада Познића и Љубодрага Милашиновића. Ми га стално опомињемо, а ја сам, кад год сам га тужио суду, увек добијао тај спор. Не знам шта би сад више ту комшије радиле, кад се понаша бахато. То је претерала дара меру, а ја сам максимално толерантан, каже Слободан Гајовић.

Он објашњава да је до пријаве комуналном инспектору поднео седам-осам пута тужбе суду, да га је два пута добио и трећи процес је у току. Увек је Тодоровићу било наложено да септичке јаме

ду, овај намерно ишао колима на њега. Исто тако се понашао и према комшиници Гордани Милашиновић, која га је такође тужила. Намерно би им, каже, прилазио на 20 сантиметара, само што их није закачио. И због тога Тодоровић има две пријаве у полицији. И после прве пријаве МУП-у и опомене поновога је, каже, „гађао“ колима.

- Претио је и да ће да ме убије и одробија, каже Гајовић.

Тужилац је понудио да се нагоде, тако што би Тодоровић нешто платио Гајовићу, а део новца дао у добротворне сврхе. Међутим, до нагодбе није дошло. Гајовић је рекао да нема тих пара којим би могао да се плати живот и да се за ствари које ради Тодоровић иде на робију.

- Увек када сам подносио пријаву инспекцији против њега имао је доушника који би му дојавио. То су моје сумње, не могу да тврдим. Али, излазили би тек после 15 дана, када он среди ситуацију због које је пријављен. Зна се шта

На његове речи надовезује се Љубодраг Милашиновић с причом да је Тодоровић направио високу бетонску оgradu око свог дворишта са испустима, тако да све што се излије од стајског ђубрива и киселог купуса иде каналом који је близу његовог бунара и тако му је загадио воду.

- Носио сам воду на анализу, она није за употребу.

ливања на путу. И Тодоровић је рекао да ће у току поподнева то да среди и да могу сутра ујутру да дођу и провере стање. Заиста је било у реду и постоје фотографије којима можемо то да потврдимо. А, претходна пријава да он коље бика на улици испоставила се као нетачна, јер ко би клао бика на улици? То је сулидо, каже Саша Миленковић, секретар Секретаријата за инспекцијске послове.

Начелник Комуналне полиције Михајло Зарић тврди да су 26. јуна приликом изласка на терен биле једино видљиве барице по путу од расола и Тодоровић је то насуо и довео у првобитно стање. За њих је меродавно да је он отклонио

РАСПАДАЊЕ КИСЕЛОГ КУПУСА ОД КОЈЕГ СЕ РАСО ИЗЛИВА ВАН ДВОРИШТА

Ђерка је ишла да га опомене, а он јој је рекао да је јак, да му не може нико ништа и да га тужимо, па ако га добијемо на суду видеће шта ће. И син му належао на нас колима, што је по мени силецијско понашање. Код свих могућих инспекција сам се обраћао и нигде нисам добио одговор. Чим прочитају његово име кажу - овде то не можеш да завршиш, покушај негде другде. Спремам неки материјал и директно ћу да пишем Вучићу. Ја разумем да се прави нека грешка, она је отклоњива, али то је намера. Замислите, када сам носио воду на анализу рекли су да у њој има хербицида и да чак није ни за прање судова. Покушао сам то да решим, ако не успем решићу другачије, каже Милашиновић.

■ Све по закону

- На његов захтев Комунална полиција је изашла на лице места и констатовали да је било из-

недостатке и зато му није писана прекршајна пријава. Прво опомињу, па тек онда санкционишу.

- У нашој надлежности није да утврђујемо шта он има у свом дворишту, шта производи и да ли има дозволу као пољопривредни произвођач, јер за то постоје републичке инспекције, каже Зарић.

Комунални инспектори нису затекли стајско ђубриво на асфалтном путу, додаје Милан Лазаревић, главни комунални инспектор. Ако га има онда је то у дворишту. То је сеоско подручје, у селу није забрањено држање домаћих животиња. Као продукт држања домаћих животиња је и стајско ђубриво, као једно од признатих агротехничких мера, каже он.

- Нисмо констатовали изливање септичких јама. Инспекторка Зорица Јовановић је излазила на терен, биле су испражњене. То је стање у тренутку када је инспекторка била на терену, каже Лазаревић.

Али, комшије се жале да је био дуги проток времена од њихове опријаве до изласка на терен, целих 19 дана, и да је Тодоровић имао сасвим довољно времена да санира последице до њиховог долака. Међутим, инспекторка објашњава да су имали мало проблема да му учине позив.

- Рок за поступање Комуналне инспекције по пријавама странака је 60 дана. У том року инспектор мора да изађе на терен да утврди чињенично стање, да доноси закључак и види да ли има основа за вођење поступка или нема. Од момента подношења пријаве до изласка на терен протекло је 19 дана. То што Гајовић сматра да његов случај има приоритет, то је само његов лични став, каже Лазаревић.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ИСПУСТИ КРОЗ КОЈЕ СЕ ЦЕДИ СТАЈСКО ЂУБРИВО НА ПУТ

МОМЧИЛО СИМИЋ, СТОМАТОЛОГ И МОДЕЛАР

Заволео бродове у војсци

Макете „Дубровачке наве“ и Колумбове „Санта Марије“ израдио је од делова које је сам направио, на шта је посебно поносан

За многе је одлазак код зубара права ноћна мора. Страх, па чак и паника, појави се на лицима већине који закораче у неку стоматолошку ординацију. Међутим, свакоме ко је ушао код доктора Момчила Симића поглед су, пре зубарске столице и инструмената, привукле макете средњовековних бродова, које је овај стоматолог направио још пре више од 30 година. Доктор у шали каже да он пацијентима не дели бомбоне и

МАКЕТА БРОДА „НАВА“ РАЂЕНА ДВЕ ГОДИНЕ

себе и своје способности. У војсци сам видео слику „Дубровачке наве“ и решио да се опробам у прављену макета, јер су сви делови ручни рад, коментарише наш саговорник.

Макете су израђене од дрвених летвица и штофа за јарболе, а за један брод требало му је од 3 до 6 месеци. Најчешће је радио у зимском периоду, а најтежи и најважнији део за сваки брод је, каже, труп или скелет.

Труп је направљен од танких летвица које сам резао скалпелом и

уклапао пинцетом. Будући да је брод унутра шупаљ, мора много да се пази да се скелет не извитопери. Ако се ту погрешно, онда се поремети и цела макета. Да би летвице биле савитљиве и спојиле се на крајевима, квасио сам их и прелазно пламеном свеће преко њих, ручно савијајући једну по једну. Затим се оне лево и десно фиксирају за специјалне куке, које су, такође, ручно прављене и дневно сам могао да завршим највише 5 до 6 летвица, објашњава Симић.

Посебно је поносан на то што је све делове на бродовима сам направио, јер су нека моделарска друштва својим корисницима слала и готове делове које је само требало уклопити, што је по доктору

Симићу само обична монтажа делова. Када је после две зиме завршио „Дубровачку наву“, као поклон за венчање брату направио је макету мањег непознатог брода, а онда је решио да у част Кристофера Колумба, направи и највећи брод који је био у његовој експедицији када је открио Америку. Реч је о броду „Санта Марија“ из 15. века, за чију израду је научио и да шије и штави материјал за јарболе. „Санта Марија“ је дугачка 60 центиметара, а висока пола метра и рађена је у размери 1 према 50.

Јарболи су израђени од материјала које су ми послали, али које сам ја резао, ушивао линије по њима и на крају штавио у посебном раствору. Осим јарбола, остали делови су искључиво од дрвета, нема пластике и метала, па је због очувања морао да буде премазан ланеним уљем, воском и терпентином. Ако упоредимо ова два брода, иако „Нава“ потиче из 13. века, има много више детаља и тежа је била за израду, па ми је за њу требало више времена, а била је и прва макета коју сам радио, истиче доктор Симић.

И поред велике љубави према прављењу макета, задржао се само на „Дубровачкој нави“ и „Санта Марији“ јер је моделарско друштво због ратних дешавања почело да се распада. Као највећа неостварена жеља остало му је да направи познати брод „Баунти“, и каже да би се сигурно посветио овом подухвату, иако је у познијим годинама, само када би могао да набави све потребне делове.

В. ГЛИШИЋ

ДР СИМИЋ СА МАКЕТОМ „САНТА МАРИЈЕ“

лизилице, али да разговор о бродовима помаже да се опусте и лакше поднесу интервенцију.

Иако су направљене средином 70-тих година, макете нису изгубиле на својој аутентичности, а творац каже да су бродови потпуно уникатни и урађени строго по димензијама и сликама које му је доставило моделарско друштво из Пуле.

Бродове сам заволео у војсци јер сам био у Сплиту, а због стоматолошког посла често сам одлазио и на бројна острва на хрватском приморју. Моделарство ми се одмах допало, будући да сам увек волео fine и pipаве послове, које би други оставили после неколико минута, а ја сам тако тренирао

ЕДУКАТИВНА КАМПАЊА ФИАТ АУТОМОБИЛА СРБИЈА

Заштитне кациге за најкреативније малишане

Деца из 15 крагујевачких вртића током јуна, у организацији компаније Фиат аутомобили Србија, цртала су тему „Мој путњи у вртић“, а задатак им је био да осмисле дизајн своје кациге. Десет најуспешнијих радова пресликано је на заштитне кациге за вођњу

На овај начин показали смо најмлађима како могу да допринесу побољшању сопствене безбедности у саобраћају, што је и основна идеја Смарт кид кампање. Циљ нам је да едукујемо децу и подигнемо свест о значају поштовања саобраћајних правила, као и да утичемо на децу, али и родитеље, да промене навике и понашање у саобраћају, рекао је приликом уручења кацига Франческо Чанча, директор ФАС-а.

У оквиру ове кампање покренут је и веб портал помоћу којег родитељи и деца могу да се на једноставан и забаван начин додатно обавесте о

томе како да безбедно учествују у саобраћају. Националну едукативну кампању Смарт кид, посвећену подизању свести о безбедности деце у саобраћају, организује и спроводи компанија Фиат аутомобили Србија у партнерству са републичком Агенцијом за безбедност саобраћаја.

КУЋНИ И ДВОРИШНИ ЉУБИМЦИ У ВРЕЛЕ ЛЕТЊЕ ДАНЕ

Врата веш машине - појило за животиње

Стаклени део врата старе веш машине, налик на чинију, у дворишту једне крагујевачке породице извор је воде, али за неке врсте и луксузни базен у врелим летњим данима. Захваљујући расходованој веш машини врућину преживљава десетак животињских врста.

Рециклирана врата најпре у замишљена као посуда за воду намењена кућним љубимцима,

псима и мачкама. Испоставило се да је жедних уста много више, па мачке и пас нису ни стизали на ред. Тада је домаћин набавио још једна врата, од комшијине машине. Сада из њих пију пас, мачке, зец, петао и кока, голубови, врапци, гугутке, свраке, али и пчеле и осе. Посуде су постале и купалиште за голубове.

Газдарица куће, која је одбила да о открићу прича за медије ка-

же да једва постиже да редовно пуни свежом водом два „појила“ смештена у хладовини, испод борића на трави.

Најпре се нашој зечици љубимици свидело да пије крај мачка јер су јако слични, а она не схвата да мачак није из њене врсте. Онда се на то одлучио и петао, јер тако може да приђе псу кога стално кљуца. Онда је почела да долази и петлова даља „фамилија“, гугут-

ке, свраке, голубови, објашњава домаћица.

Све животиње су, бар док гасе жеђ, врло толерантне једне према другима. Пас и мачке нису баш одушевљени у положају „њушка уз њушку“, али истрпе. Мачак избегава да пије крај зечице јер га спопада. Све птице које заједно пију се слажу, мало су нервозне само свраке јер их иритира сјајна ивица посуде. Рискантне су само

ПОЈИЛИЦА СУ ВРАТА ОД СТАРЕ ВЕШ МАШИНЕ

МАЦА ЗАУЗЕЛА ПОЈИЛО

ЗЕКА ПАЖЉИВО ПРИЛАЗИ

ГОЛУБОВИ СЕ И КУПАЈУ И ПИЈУ ВОДУ

мачке док пију птице, али за сада није било већих инцидената.

Поменуто два појила рано ујутру су купалишта. Бањају се голубови и по који врабац, ако успе да дође на ред. Домаћини кажу да сваки дан започињу у дворишту где ћутке уживају у радости окупаних голубова. Након јутарњег купања домаћица мења воду. Онда још једном, па још једном... На крају је изнела стару пластичну посуду у којој је до недавно месила тесто.

М.Р.

ЕТНОЛОШКА ИЗЛОЖБА У КУЋИ ПРОТЕ МИЛОЈА БАРЈАКТАРОВИЋА

Отргнуто од заборава и модерни

Изложбени експонати резултат су истраживања на територији четири села крагујевачке општине: Горњих и Доњих Комарица, Ресника и Лужница. Циљ изложбе је да се прикаже динамика промена у овим шумадијским селима током модернизације друштва у 20. веку и да се обичаји, предмети, ношња, алати, фотографије и записи сачувају од заборава

Етнолошко одељење крагујевачког Народног музеја реализовало је пројекат теренских истраживања у четири села општине: Горњим и Доњим Комарицама, на размеђи токова Лепенице и Белице, и села Ресник и Лужнице у лепеничкој области. Истраживања су обављена током септембра и октобра 2012. године, а њихови резултати су представљени на етнолошкој изложби отвореној 15. јула у Кући протe Милоја Барјактаровића.

■ Стварање мемоарске грађе

Ауторке изложбе су Наташа Николић и Светлана Радојковић, виши кустоси етнолози, а ова занимљива поставка „духа, старих, добрих времена“ у протини кући биће изложена до краја

септембра. Овај исти тим из Етнолошког одељења Народног музеја реализовао је пре две године сличан пројекат (изложен на истој локацији), а тада су у питању била села Дулени, Велике Пчелице, Горња Сабанта и Велика Сугубина.

На терену радимо на истим темама, на основу већ формираног упитника. Теме су тачно формулисане, али се кроз разговор „провуку“ и многе друге занимљиве и аутентичне етнолошке приче које комплетно заокруже слику о том домаћинству, засеоку, селу, каже Светлана Радојковић, једна од ауторки ове поставке.

Теме истраживања су привреда (земљорадња, стојарство, ратарство, виноградарство, воћарство, пчеларство, лов и риболов и допунско привређивање), домаћа

радност (справе за прераду влакана, ткачке справе и помагала, узорци и прибор за шивење, вез и плетење, кућни алат) одевање (свакодневна и свечана одећа, обућа и налит, украшавање и лични предмети), духовна култура (свадебни обичаји, славе, заветине, литије), као и писани записи и фотографије.

Временски оквир истраживања обухвата период од тридесетих година прошлог века до данашњих дана, јер су наши саговорници или „информатори“ на терену активни учесници испитиваног периода. Како су се у

истраживању користила и њихова сећања, приче и предања, овај део знања практично прераста у мемоарску грађу.

То нам омогућава да пратимо динамику промена, које носи модернизација истраживаног периода, појашњава Светлана Радојковић, додајући да ако се њихови саговорници сећају детаља одеће, обуће, алата, употребних предмета које су користили њихови очеви и мајке, онда је то већ период са размеђа векова, а кад су у питању обичаји из живота њихових деда и баба, залази се у још дубљу прошлост.

Етнолози из Народног музеја на теренима у шумадијским се-

лима у сваком од истраживаних и проучаваних места труде се да пронађу специфичности карактеристичне баш за то насеље у нашој општини, као и да предано бележе и народне називе, локалне топониме, што по њиховом стручном мишљењу обогаћује нашу етнолошку терминологију и лексику.

Пракса је да приликом истраживања и рада на терену увек одаберемо два села карактеристична за нашу општину и област лепеничку или јасеничку, као и два насеља која се граниче са другим општинама, као у овом случају Јагодине. На тај начин најбоље правимо компарацију у развоју самих места и обичајима њихових житеља, сматра наша саговорница.

По њој, овај рад веома је значајан и драгоцен јер села Доње и Горње Комарице никада до сада нису била обухваћена било којом врстом етнолошких истраживања.

Комарице до сада никада нису истраживане и описиване. Оне се не помињу чак ни у значајним делима Тодора Радивојевића и Станоја Мијатовића која су „покривала“ слив Белице, етничке области на граници општина Крагујевац и Јагодина, а на која се ми у значајном делу ослањамо у свом раду, истиче Светлана Радојковић. Она каже напомињући да је и ово истраживање открило

ЖЕТВА У РЕСНИКУ

ИЗЛОЖЕНИ ПРЕДМЕТИ: ВИЛЕ И КРЧЕЛА

АУТОРКЕ ИЗЛОЖБЕ НАТАША НИКОЛИЋ И СВЕТЛАНА РАДОЈКОВИЋ СА ДИРЕКТОРОМ МУЗЕЈА АЛЕКСАНДРОМ СТАМЕНКОВИЋЕМ

ОТКУПЉЕНИ И ПОКЛОЊЕНИ ПРЕДМЕТИ ЗА МУЗЕЈСКУ ЗБИРКУ

Жажалица, сечка, черга, било и кандило

Приликом обиласка и рада по селима која су била тема и предмет етнолошких истраживања, збирка нашег Народног музеја обогаћена је за предмете који су недостајали, а који су набављени било као поклони дародаваца или откупом. Од поклони музеју ауторке изложбе издавају: кудељу, поклон Миланке Јанковић из Горњих Комарица, као и крчела и виле, дар њиховог земљака Жарка Максимовића. Дародавац Радиша Урошевић из Ресника даровао је кандило и ориште, Момчило Живановић из Лужница сечиво - жажалицу, а шајкачу Радован Павловић из Ресника.

ЖАЖАЛИЦА – СЕЧКА И БИЛО

ТРАНСПОРТ ЖИТА У ДОЊИМ КОМАРИЦАМА ОКО 1960. ГОДИНЕ

зације

занимљиве чињенице попут оних да су Ресник и Лужнице као насеља у сваком погледу развијенији од оба села Комарица, иако су ова потоња много ближа граду.

■ Нека се припреме Каменица, Рамаћа...

Приликом истраживања чији су резултати презентовани у Кући проте Милоја тим Етнолошког одељења Народног музеја у селима крагујевачке општине снимно је преко 1.200 фотографија и скинирао још око 600 из породичних албума. Такође са овог подручја за своју збирку откупили су и три предмета и на поклон добили још седам (види антрфиле) који су им недостајали.

СВАДБА У ЛОВЦИМА ОКО 1965. ГОДИНЕ

ВОЈВОДА НА КРОВУ – РЕСНИК ПОЧЕТКОМ ШЕЗДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВЕКА

ЧЕРГА

- Прикупљена грађа остаће као сведочанство времена, забележена у музејској документацији и биће коришћена у даљим истраживањима и презентацији етнолошких тема, сматрају ауторке изложбе.

- Свим људима који су нам помогли у нашем раду дугујемо изузетну захвалност, за не мало и кратко време које су одвојили за нас, дангубећи од својих послова и обавеза, не заборавља да напомене Светлана Радојковић.

Један од њих је и вилар – произвођач виле, грабуља и дрвенарије Жарко Максимовић из Горњих Комарица који је крагујевачке етнолошке не само упутио у тајне свог древног заната, већ им и за збирку Народног музеја поконио дрвене виле и крчела – справу којом се савијају виле, старију дрвену верзију ове алатке, која је код модернијих вилара одавно у производњи замењена металном на правом.

Етнолошким истраживачицама на терену занимљив је био и

случај када су први пут у шумадијском селу наишле на произвођача цвећа (дека је на жалост у међувремену већ преминуо), али оног који је цвеће „производио“ на стари, традиционални начин, а не попут данашњих чланова угледног и познатог кластера из овог дела Србије.

- По нама, што смо и истакли на отварању изложбе, оваква истраживања су последњи тренуци да се на терену забележе сећања на свакодневни живот најстаријег дела становништва у нашим селима и сагледа ситуација у том временском периоду. Изумиру људи и обичаји, а већ генерације које су рођене педесетих и шездесетих година прошлог века немају интересовања за овакву врсту баштине и заоставштине, закључује Светлана Радојковић.

И то није све. Исти етнолошки тим Народног музеја у припреми већ има и наредну изложбу исте тематике чији су предмет проучавања прошле године била села Каменица, Рамаћа, Голочело и Дреновац.

На жалост, њихов овогодишњи пројекат чија је тематика била проучавање јасеничких насеља, попут Влачке, као и приградских насеља са досељеничким становништвом махом са подручја Косова, због недостатка средстава одбијен је од стране финансијера ових истраживања Министарства културе Србије и мораће да сачека неке боље и науци, баштини и духовној заоставштини наклоњеније дане.

До тада, можете до краја септембра у Протиној кући да погледате занимљиву поставку селоских предмета и фотографија из селског живота житеља Горњих и Доњих Комарица, Ресника и Лужница.

Зоран МИШИЋ

IN MEMORIAM

МИРОСЛАВ ГАРИЋ - ПИРЕ Оде још један Парканац

Прошлог четвртка умро је човек који се међу старим Крагујевчанима „легитимисао“ само надимком - Пире. Био је један од градитеља препознатљивог парканског духа, о коме се, само дан пре Пиретове смрти, нашироко причало и то баш - у Великом парку. Била је промоција књиге „Парканци“ којом је један од њих, архитекта Верољуб Трифуновић, на занимљив, документаран и живописан начин направио групни и низ појединачних портрета генерација које су педесетих и шездесетих година прошлог века давале посебан шмек граду.

У Трифуновићевим кратким причама Пире је, с разлогом, једна од много помињаних личности. Зато, уместо опрштајних говора, преносимо причу под називом „Сова“. Поред Пирета, главни лик у њој је Душан Јанићијевић Загинац, познати кошаркаш и ништа мање познат „Парканац“.

СОВА

Уз сам Велики парк је главни улаз у Учитељску школу. Велика двокрилна хрстова врата. Извор просветара, Куме.

Многи су изишли кроз та врата и отишли да уче децу.

Улаз је одговарајуће украшен. Наглашен скулптурама. Мушка и женска фигура. Уз њих глобус и сова.

Ми Парканци знамо да је сова симбол. Мудра сова, научили смо у баснама.

Не знамо ко је Пирету дао надимак Сова. Ни да ли је због птице на Учитељској школи. Ал' је погодио. Иначе се не би примило. А примило се.

Пире је имао углед Сове.

Није се истицао у спорту. Још мање у школи или у уметности. Није био снагатор ни вођа... А био је ауторитет у Великом парку. Без наметања. Просто тако. Бог му дао.

Сова.

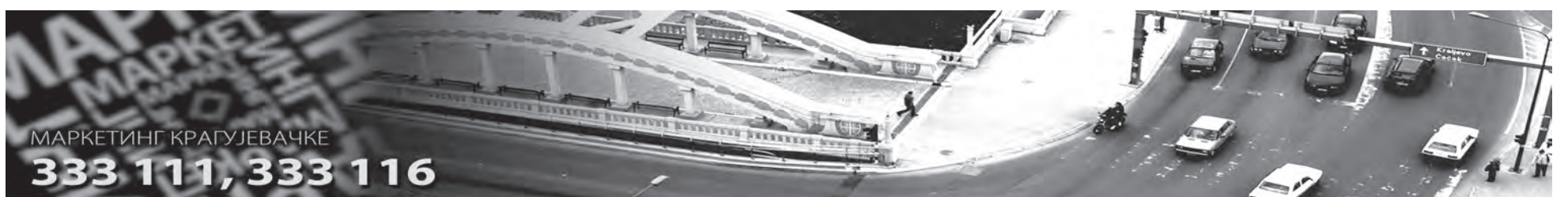
Пирозни -тепао му је са поштовањем његов друг Велики Загинац. Тај је мало кога бреновао. А Сову би увек саслушао. Као старијег, иако су заједно одрасли, вршњаци. Сад хоће да га задиви својим доживљајима са прошлог летовања.

„Знаш, Пире, идем ја дубровачком ривом. Уз обалу уковљена подморница. На палуби огроман црнац. Хај Захало, виче ми. Притиска дугме и на палуби се појави кош. Морао сам да одиграм једну партију баскета са црњом...“
„Океј, Душане“ - смирује га Сова. Али, Велики Загинац наставља: „Идем даље поред обале. Стоји прекоокеански брод. Гледам, на највишој палуби - кошаркашко игралиште. У том ми прилазе два морнара и уводе ме на брод. Знаш ко ме чека да пуцамо пенале? Гамал Абдел Насер, египатски президент. Нисам хтео да га победим...“

„Разуме се, Дуцо“ - смирује га поново Сова са осмехом. Поштује Захала. Најбољи је то паркански кошаркаш. Може да победи и црнце и Арапе. Он брани боје Великог парка и у екстериторијалним условима. На морским лајама и подморницама.

Ми Парканци не летујемо у Дубровнику, а ретко на мору или неком другом летовалишту. Осим млађарије у крагујевачком летовалишту Градац испод Биокова. Загинац је нешто друго.

Море му је до колена. Разуме то мудри Сова, док се мрзне на клупи крај споредне парковске стазе.

МАРКЕТИНГ КРАГУЈЕВАЧКЕ
333 111, 333 116

ДВОРИШТЕ СЛАЂАНЕ ЈЕШИЋ ИЗ ВЛАКЧЕ ИЗАБРАНО ЗА НАЈЛЕПШЕ

ИЗАБРАНА НАЈЛЕПША КРАГУЈЕВАЧКА ДВОРИШТА

Влакча сачувала титулу

Кад се помене уређење дворишта, углавном сви прво помисле на новац. Али, показало се да нису финансије пресудне, већ посвећеност уређењу своје околине и осећај за лепо у природи. Овом реченицом Слађана Јешић из Влакче, чије је двориште изабрано за најлепше на подручју Крагујевца, покушава да своју љубав пренесе и на друге и тако допринесе још масовнијем одзиву домаћина за учешће у избору које традиционално приређује Градска туристичка организација Крагујевца.

За назив најуређенијег дворишта ове године пријавила су се 83 домаћинства, а избор је вршен у четири категорије: најлепша дворишта, најлепша етно дво-

ришта, најлепша парк дворишта и најлепши детаљ.

Домаћини из Влакче и овом приликом потврдили су примат. Не само што су били најбројнији са 39 дворишта у конкуренцији, већ је једно од њих освојило победнички пехар. У конкуренцији парк дворишта победник је Светлана Цветковић из Петровца, Андрија Живановић из Поскурица поновио је прошлогодишњи успех и понео титулу најлепшег етно дворишта, док је најлепши детаљ изабран у дворишту Љиљане Стевановић из Угљаревца. Мимо досадашње праксе, проглашено је и најлепше школско двориште, а први носилац те титуле је Основна школа „Прота Стеван Поповић“ из

Чумића. На пригодној свечаности у згради града најуспешнијима су уручена признања и пригодне награде.

Подсетимо да је ово такмичење зачето у Влакчи, да би пре осам година Градска туристичка организација Крагујевца организовала прво градски, па регионални избор најлепшег дворишта. Манифестација је затим проширена на подручје централне Србије, тако да ће велико финале за избор најлепшег дворишта са подручја Крагујевца, Тополе, Лапова, Баточине, Раче, Рековца и Деспотовца бити одржано трећег августа у Рековцу, током традиционалног Сабора народног стваралаштва „Прођох Левач, прођох Шумадију“.

НАГРАДУ ПОБЕДНИЦИ УРУЧИЛА СНЕЖАНА МИЛИСАВЉЕВИЋ

СВЕТЛАНА ЦВЕТКОВИЋ ИЗ ПЕТРОВЦА ИМА НАЈЛЕПШЕ ПАРК ДВОРИШТЕ

АНДРИЈА ЖИВАНОВИЋ ИЗ ПОСКУРИЦА ИМА НАЈЛЕПШЕ ЕТНО ДВОРИШТЕ

НАЈЛЕПШИ ДЕТАЉИ СУ У ДВОРИШТУ ЉИЉАНЕ СТЕВАНОВИЋ ИЗ УГЉАРЕВЦА

„ЦЕЗ СА ЈУГА” ПРЕДРАГА ТОДОРОВИЋА

Серија црно-белих фотографија

Фотографије су снимљене прошле године и представљају светске великане цез сцене на једном од највећих фестивала у нашој земљи, нишком „Нишвилу”. На 22 црно-беле фотографије приказани су детаљи са концерата. Након Крагујевца, Тодоровићева поставка се сели у Београд, а потом и Ниш

„Jazz from the south” прва самостална изложба младог Крагујевчанина, Предрага Тодоровића, отворена је у кафеу „Обломов”.

Кафана, кафићи и ресторани све чешће постају места на којима млади уметници излажу, а најчешћи разлог за то је што се, данас, тешко долази до изложбеног простора. Ипак, код Тодоровића то није случај.

Дух кафића одлично иде са његовим радовима. Фотографије су снимљене прошле године и представљају светске великане цез сцене на једном од највећих фестивала у нашој земљи, нишком „Нишвилу”. На 22 црно-беле фотографије приказани су детаљи са концерата – некад је то само бас, гитара, а некад пратећи вокали како плешу, музичар док снима мобилним телефоном публику, или цигарета у првом плану. Тодоровић се није бавио новинском фотографијом, ово је његов лични омаж цезу – времену и музици.

Као велики љубитељ блуза и цеза, прошле године, по први пут, посетио сам „Нишвил”. Како ми посао којим се бавим „не да мира” добио сам инспирацију да фотографишем оно што ме је тамо фасцинирало. Сматрам да ова врста музике, а и сам фестивал нису довољно промовисани широм Србије и да је то грешка. Желео сам да макар мало допринесем томе да људи буду више упознати са тиме шта се дешава у Нишу сваке године средином августа, почиње причу Предраг Тодоровић.

Уместо колор фотки, он је одабрао црно-беле фотографије.

Избор је био потпуно природан, тако сам их видео и пре него

што су настале. Ретро изглед, у златно време цеза, када колор фотографија није ни постојала. На тај начин желео сам да дам потпуни омаж времену и музици, каже наш саговорник.

Из тога, наставља млади Крагујевчанин, дошло је до сарадње са

организаторима овог фестивала, који су му предложили да направи путујућу изложбу. Наравно, за премијерно представљање ове серије фотографија Тодоровић је одабрао родни град и кафе „Обломов”, а након тога поставка се сели у галерију Културног центра Београда.

– Морам да напоменем да ће ми бити велика част да излажем у једној од најпрестижнијих галерија у Београду. Затим, за време фестивала, поставка ће бити и у Нишу, с поносом истиче Тодоровић, који се тренутно налази на студијама фотографије, на Факултету за медије и комуникације.

Иначе, пре фотографије, Тодоровић је био заинтересован за цртање и сликање.

– Прве играчке биле су ми оловка и папир, касније боје и до краја средње школе активно сам цртао и сликао. Ипак, негде у шеснаестој години, почиње да ме интересује фотографија, пошто се и отац бавио истом цео живот. Први професионални апарат добио сам

од њега, као и прва професионална упутства. Имао сам ту срећу да поред себе имам неког ко ће ми помоћи и усмерити ме и у техничком и у креативном смислу, додаје Тодоровић.

Тако је и дошао на идеју да студира фотографију, па је једина опција био Београд.

– На дигиталним уметностима се, поред фотографије, бавим и графичким дизајном и видео формама. Ипак, јако ми је интересант овакав тип ангажовања, тако да ћу сигурно поново направити нешто слично. Тренутно сам фокусиран на два музичка спота, који су у плану и наравно завршавање испита који су остали на факултету, истиче Тодоровић.

Занимљиво је да је своје прве професионалне кораке направио у „Крагујевачким новинама”, пре пет година, током лета. Жеља му је била да се пре студија опроба као фоторепортер, да стекне неопходна искуства, али и да научи нешто ново.

– Лепа сећања ме вежу за тај период, као и значајно искуство које сам стекао. Сећам се и „првог терена”, који ми је био додељен. Задатак је био да фотографишем неки штрајк, врло рано ујутру, у неком селу, у околини Крагујевца. То су ми и данас лепа сећања, каже Тодоровић.

У том периоду стекао је и прва искуства на филму. Фотографисао је снимање (односно „мејкинг оф”) првог крагујевачког играног филма „Дашак”, редитеља Војина Васовића. Био је и један од неколико аутора кратког ангажованог филма „Онога ми крста”, који је био прилично прорађен од стране шире јавности, али и медија.

– Од како студирам, највише ме интересују кратке игране форме. Аутор сам пар музичких спотова, пар кратких играних филмова и једног цртаног филма. Надам се и да ће се моја професионална каријера кретати у том правцу, закључује Тодоровић.

Иначе, његова поставка „Јазз фром тхе соуџ” остаће у „Обломову” до 10. августа, када се сели у Београд, а потом у Ниш.

М. ЧЕР

МУЗИЧКА ПОДРШКА

Ненад и Кокблоркери

На отварању ове изложбе фотографије, као музичка подршка, наступио је и Предрагов брат Ненад, иначе фронтмен крагујевачког блуз рок бенда „Кокблоркери”, који ће бити једини представници града на предстојећем „Нишвилу”. Они ће наступити на нишкој тврђави, на „Сцени младих”.

КЛАВИРСКИ ДУО

Класика и цез

Прошле недеље, у сали овдашње Музичке школе, наступиле су у дуету, младе пијанисткиње Ана Стојановић и Јелена Радоичић. Ове две уметнице, које заједно наступају већ више од две године, по први пут наступиле су у Крагујевцу. Иначе, обе су педагози у Музичкој школи. Ана Стојановић је професорка клавира, а Јелена Радоичић је корепетитор.

У целовечерњем програму, са композицијама за четири руке, извеле су дела класичне и цез музике. На репертоару се се нашао дела Урлиха Нилса, Елемберга, Вилма, Московског, Дворжака, Кабалевског. Како су нам откриле ове умет-

нице, на сваком њиховом наступу свирају другачији репертоар.

– У четири руке свирамо већ две године, а поред бројних краћих наступа, ово нам је био трећи целовечерњи концерт. Први наступ обележила су дела домаћих аутора, а временом смо стигли до овог споја класике и цеза. Најбоље се осећамо када свирамо оно што волимо, а онда и публика ужива, што може и да се осети. Заједно одемо у другу реалност, објашњава нам Јелена Радоичић.

Иначе, на крају концерта уметнице су почастиле публику тортом и освежавајућим напицима.

М. И.

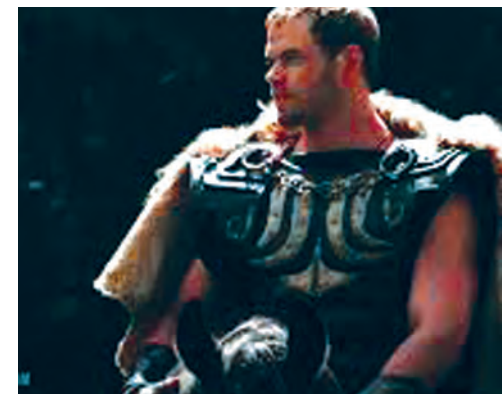
У БИОСКОПУ

Вече за даме

„Женско вече”, уз урнебесну комедију „Секси снимак” са Камерон Дијаз и Џејсоном Сигелом у главној улози, одржаће се у четвртак, 24. јула, само у биоскопима „Синеплекс”, у Београду и Крагујевцу, од 20 часова.

Ово вече у „Синеплексу” најављују као загарантовано добар провод за све даме и њихове пратиоце уз сјајну комедију и поклоне. Такође, све посетиоце вечери очекује поклон магазин „Космополитен”, док ће хотел „Метропол палас” наградити укупно три особе са једнодневним уживањем у њиховом СПА центру.

Филм редитеља Џејка Касдана говори о брачном пару, са бројним проблемима. Када су Џеј (Џејсон Сигел) и Ени (Камерон Дијаз) почели да се забављају, њихова љубав била је веома, интензивна. После 10 година брака и двоје деце, њиховом љубавном жару била је потребна искра подстицаја. Како би освежили везу, решили су, што да не, да се снимају док испробавају сваку позу књиге „Радости секса” у трчарском, маратонском издању. На први поглед, то је одлична идеја, а онда су схватили да њихов најприватнији снимак, више није приватан. Свесни да их само један клик дели да буду огољени пред свима, улазе у трку са временом, како би повратили свој видео снимак. А он ће открити много више него што су мислили да могу да поднесу. Биће то ноћ, коју никада неће заборавити.

Стиже Херкул

Епски спектакл „Херкул” од следеће недеље наћи ће се на редовном репертоару биоскоп „Синеплекс”.

Двејн Џонсон игра Херкула, који је рођен са снагом богова, али осећа патњу људи.

Познат по својим епским подвизима, али ипак прогањен прошлости, он је, са групом лојалних пратилаца, постао лутајући плаћеник, који зарађује на легенди која га прати. Али кад се прихвати храбре мисије да заврши крвави грађански рат на пољу Тракије и врати законитог краља на трон, он ће бити приморан да испита своје крајње границе.

Незамисливи непријатељи ће тестирати његову митску снагу, а свет гладан правде ће тестирати његову људскост у Брет Ратнеровој новој визији најпознатијег акционог хероја свих времена.

Најпознатија легенда свих времена сусрешће се са мислима стварног човека који предводи банду ратника у овој летњој акционој авантури, која ће разоткрити чувени симбол лавље храбрости.

ОДВАЛЕ

АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ, председник Владе:
- Дачић увек успева да оствари пристији контакт са страним званичницима од мене. Остаје са њима до касно у ноћ и они се више радују времену које проводе са њим него са мном - који сам намћор.

МИЛОРАД ДОДИК, председник Републике Српске:
- Ја не верујем у Босну и Херцеговину, а Александар Вучић по службеној дужности мора да верује.

АНА НИКОЛИЋ, певачица:
- Будући да се већ дуго прича да ме други издржавају, имам само једно да кажем: Јао мени без мене. Дакле, сама сам купила стан (за кеш - 250.000 евра) и све што имам стекла сам са својих десет прстију.

ДИЈАНА ЈАНКОВИЋ, певачица:
- У кући имам лифт, јер носим штикле.

МИЛАН МАРТИЋ, декан Факултета организационих наука:
- Градоначелник Београда Синиша Мали у својој докторској дисертацији је непрецизно користио литературу.

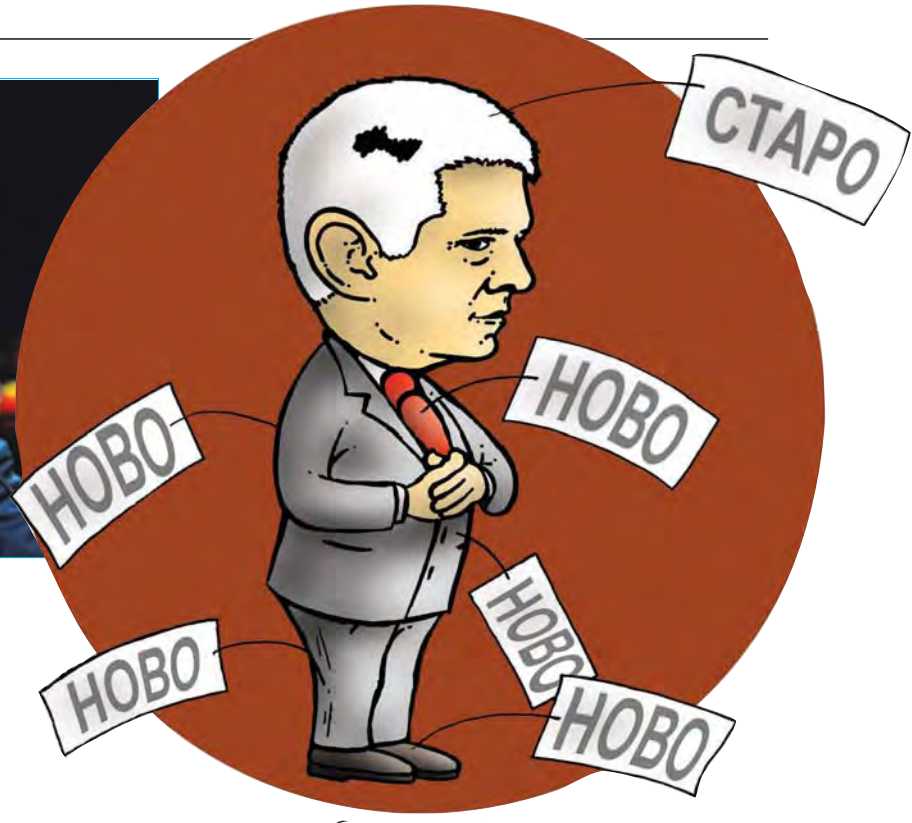
МАЈА НИКОЛИЋ, певачица:
- Моцарт се због мене преврће у гробу.

ДАРКО ЛАЗИЋ, млада звезда „Гранда“, који је недавно добио бебу са колегиницом Аном Севић:
- Девет месеци без секса су муке Танталове.

МИЛУТИН МРКОЊИЋ, политичар:
- У последње време једем искључиво кувани кромпир и шаргарепу. У мојим годинама, да бих се осећао као младић, морам да припазим на исхрану.

АНА БЕКУТА, певачица:
- Милутин све то ради само због љубави. Нисам га терала, паметног човека не треба терати да уради паметну ствар.

Карикаџура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Таблете

Пита девојка у апотеци:
- Колико коштају таблете за дан после?
- Комад 2.500 динара - каже јој апотекар.
- Ништа онда, дајте ми пакет пелена.

- Ајде, молим те, пожури. Мама ме је већ два пута купала.

Духови

Брачни пар решио да купи замак. После разгледања питају власника:
- Да овде случајно нема духова?
- Будите без бриге, ја овде живим већ шесто година и никад их нисам видео.

Именик

Мујо, изнервиран, долази у библиотеку:
- Јаране, враћам ти ову књижурицу, превише је ликована, а никакве радње нема.
- На то ће библиотекар:
- А ти си нам, значи, узео телефонски именик.

Филм

Разговарају мајка и син:
- Мама, кад си мене добила, шта си хтела - сина или ћерку?
- Сине, ја сам само хтела да одгледам филм.

Власник

Нађе плавуша заборављену књигу на клупи у парку и каже пријатељици:
- Решила сам да књигу вратим власнику.
- А како знаш ко је власник - пита она?
- Па, видиш да пише Иво Андрић.

Савет

Жали се маторац лекару:
- Докторе, у нашем дому за старе сви причају да имају редован секс. Посаветујте ме шта ја да радим.
- Па причајте и ви, ко вам брани.

Скраћеница

Како Босанци преводе скраћеницу ДНК?
- Да није комшијино.

Кафетин

Долази муж кући и каже жени:
- Драга, купио сам ти кафетин!
- Шта ће ми, не боли ме глава.
- Е, то сам хтео да чујем. Скидај се.

Близанци

Зове близанац брата телефоном:
- Бато, када ћеш кући?
- Ево стижем за петнаест минута.

Горан Миленковић

СКАНДИНАВКА

241 СЛАВНИ ВОЈВОЂАНСКИ ТАМБУРАШ ИЗАСЛАНИК ГРАМАТ. ОБЛИК РЕЧИ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ЖЕН. ПОЛ

ШУМСКА ЖИВОТЊА С БОЉАМА							
"АГЕНЦИЈА ЗА МЕНАџИ ЕКОНОМИЈУ"							
НАША НЕДЕЉНА НОВИНА							
"ИЗВИЂАЧКИ САВЕЗ СРБИЈЕ"							
ОБЛАСТ У КАМБОѢИ							
ДЕЛОВИ ХЕКТАРА			НЕПРОФЕСИОНАЛЦИ	ФИЛМСКИ РЕДИТЕЉ РОЂЕН У КРАГУЈЕВЦУ	ОТКРИЋЕ ПРОНАЛАЗАК	БРАТОВЉЕВЕ КЊЕРКЕ, НЕБАКЕ	ДУГОРЕПИ ПАРЕНИ ПАПАГАЈ, АРА
"БЕЛ"		РАЖЕНА СЛАМА ЖАЛИТИ ЗА ЧИМ					
РАСПРШИВАЧ НА БОЦИ С ПАРФЕМОМ							
ХАОТИЧНО СТАЊЕ, НЕРЕД (ИЗРАЗ)							
СИМБОЛ СРЕБРА			ДОЛИНА У СЛОВЕНИЈИ ПОГРЕБИ, ПОКОПИ				
ИМЕ ФУДБАЛСКОГ ТРЕНЕРА ГВАРДИЈОЛЕ					ПРЕМА ОБРНУТ, СУПРОТАН		
	ВРСТА ТРОПСКИХ ГУШТЕРА ПОБОРНИЦА НЕКЕ ИДЕЈЕ						ОСНОВАЧ ЦРВЕНОГ КРСТА
ЗАКУЦАВАЊА, УКИВАЊА							
ИМЕ БИВШЕГ ТРКАЧА БОЛДОНА			РЕКА У ФРАНЦУСКОЈ БУДАК, КРАМП				
ПОТПУНО СПРЕМНО (ИЗР.)						"РАЗРЕД" ДЕЛИЛАЦ ПРАВДЕ	
"ОБИМ"		ЖИВОТЊЕ КОЈЕ ВУКУ ДЕДА МРАЗА ПЕЛИКАН, ГЕМ					
ЧАК НОРИС (ИНИЦ.)			НИ У КОМ ПРАВДУ МЕКАНИ				
НЕДОСТАТАК СНАГЕ, СЛАБОСТ					"ДРВНА ИНДУСТРИЈА" ДЕЛО БЕЗ УМЕТНИЧКЕ ВРЕДНОСТИ		
ИСЕЧАК, ИЗРЕЗ				ИРСКИ ФУДБАЛЕР РОБИ "РУДАРСКИ ИНСТИТУТ"			
ЛЕСТИВА ЗЕЉАСТА БИЉКА, ВОДОПИЈА							
НЕОБИЧАН, КОЈИ НЕ ОДГОВАРА НИ ЈЕДНОМ ТИПУ							

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: табакера, планинар, сењ, симо, ка-пе дом, асвел, на, саргид, т, и, доноси, мануелац, ириг, иби, ликаони, ав, одаје, циа, урал, изморити, јаран, но, амазонит.

ДОМИНО УКРШТЕНИЦА: акростихови, кост, плакнути се, семир, сабо, њак, тримери, вмп, л, заова, ок, китаре, га, салити, ак, колтови, мади, сом, старосвагица, просторија, салаш, ада, интонирати, а, р, вирцинија, учен, орк, коница, драги, вретеника, микрон.

МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА: предавач, бекери, аденисис, ракијица, свети рат, нарицати.

СУДОКУ: а) 943-821-657, 721-654-938, 586-379-412, 195-286-743, 472-593-861, 368-147-295, 819-765-324, 637-412-589, 254-938-176. б) 253-418-976, 784-659-123, 619-273-845, 928-164-357, 471-325-698, 536-987-214, 842-731-569, 367-592-481, 195-846-732.

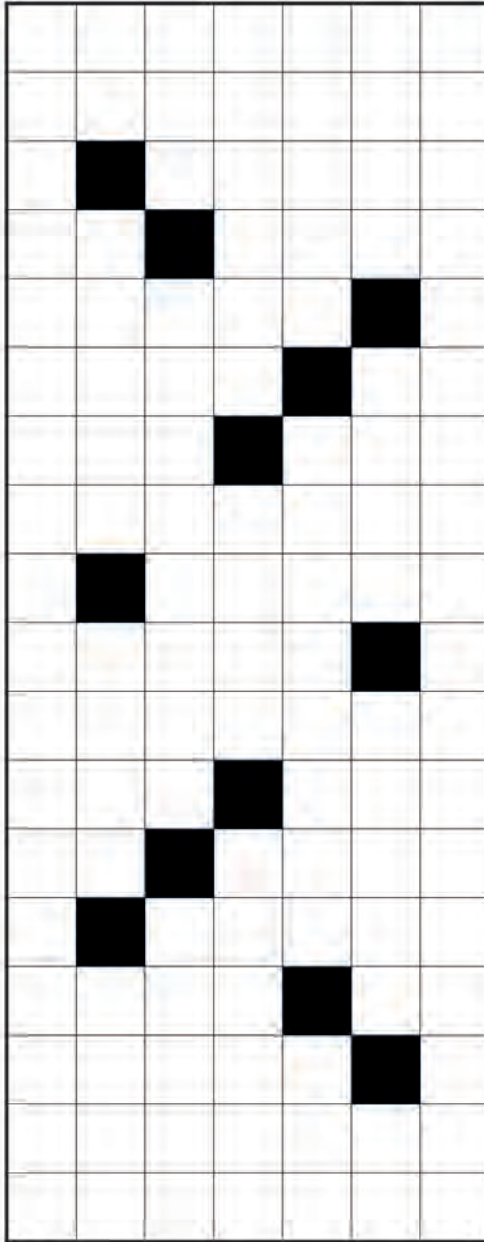
БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО:
 1. Хемијски елемент, племенити метал (0), 2. Роналд краће - Мања војна формација (1), 3. Онај по ком је нешто названо (1), 4. Направа за вађење запушача (0), 5. Морски грбени - Алт (скр.) (1), 6. Бог смрти код старих Грка (0), 7. Четрнаесто слово азбуке - Тона (скр.) - Острво у Јадрану (2), 8. Река у Немачкој - Показна заменица (1), 9. Војни експедија (скр.) - Римски бог љубави (1), 10. Кројач старинских одела (0), 11. Девојка, цурица (0).

УСПРАВНО:
 1. Непоуздана особа (0), 2. Грађе-винска алатка - Врста говечета (1), 3. Врста слатководне шкољке - Део хектара (1), 4. Тесла (озн.) - Модел Ладиног возила - Индијски племићи (2), 5. Оивичавати - Легенда (1), 6. Староегипатски градови - Народно мушко име (1), 7. Ано домини (скр.) - Пасторче (1).

МОЗАИЧКА

ВОДОРАВНО: АР, АСКЕР, АТАИР, АТЕ, БЕРНИ, БОП, ВАТРИЦЕ, ЕКИ, ИНЕРТАН, ЛЕ, ЛШ, МАРК, МЕН, ЊИСКАЊА, ОПИС, ПЕРМ, ПРЕДРАГ, РОРК, РУБЕОЛА, САСКА, СКАУТ, ТАЛАР, ТИ, ТУТИНКЕ.

УСПРАВНО: АЛЕР, АНТ, АРЕСТАТИ, БАЛТИМОР, БИСТЕ, ГАРМИШ, ПАРТЕНКИРХЕН, ДЕСПИК, ЕБА, ЕТАТИ, КА, КАКИ, КАУР, ЛОЊА, ПАУН, ПРЕЛАМАЊЕ СВЕТЛОСТИ, РЕСКИР, РОКЕР, РУ, ЦЕРНА.

АНАГРАМ

ФУДБАЛСКИ ТРЕНЕР

ПРОРОЧКЕ БИСТРИНЕ

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

7	2		4				
9				1			
		4	8		5		9
4	7			9		5	
			1			3	6
			6	4			8
	6	2					
	9			3		7	2
				5			

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●●

3		2						1	
									5
		4				6	7		
						4		9	
				6	7				
	2	9						4	
	7							8	
			6	4	1				3
		3		5	7				2

Мали огласи

СУТОМОРЕ – ИЗДАЈЕМО апартмане и собе са кухињом и купатилом. Климатизовано, обезбеђен интернет. Телефон: 064/051-03-71.
МАТЕМАТИКА, механика, физика - сви узрасти. Поправни (август). Студенти (септембар / октобар). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић. E-mail: harsich@gmail.com
ИЗДАЈЕМ једнособан, намештен стан у поткровљу, са посебним улазом. Улица Јосифа Клауса, Станово, у близини железничке станице. Цена по договору. Тел: 329-670, у селу 593-416.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 079262, на име Ристић Милутин.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 082939, на име Костић Новица.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 077018, на име Јовановић Милославка.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годи-

шњу аутобуску карту број 075165, на име Ђунисије Равић.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 012742, на име Анамарија Павловић.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу карту за превоз, на име Јовановић Светомир.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу карту за превоз бр. 072474, на име Божидар Миловановић.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу карту за превоз, на име Стошић Томислав.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋИМ Индекс, ПМФ, број 203/2013, на име Ђорђевић Невена.
ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЋОМ годишњу аутобуску карту број 072469, на име Баралић Недељко.
ПОТРЕБНА озбиљна жена за чување покртне, старије особе. Тел: 034-367-836, 062-287-217.

У недељу, 27. јула 2014. године, у 11 сати, на Бозман гробљу даваћемо петнаестогодишњи помен нашем вољеном сину

Милошу Паунићу

Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом чину.

Рада, Драган и Игор

Обавештавамо рођаке и пријатеље да ћемо нашем драгом

Мирославу Кочовићу

Давати четрдесетодневни помен у четвртак, 24. јуна, у 12 сати, на Бозман гробљу.

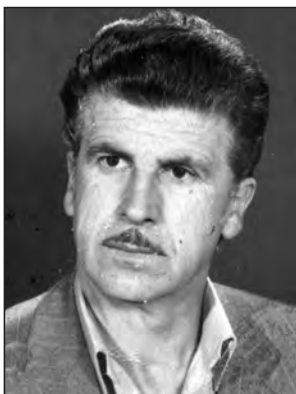
С љубављу и поштовањем породица Кочовић

Павле Ћировић

2000 - 2014.

Увек ће га памтити редакција „Крагујевачких“

Деспотовић Живорад

01. 05. 1933 – 28. 07. 2002.

Дванаест година прође без тебе. Без твог топлог погледа, милог осмеха, чврстог загрљаја. Не дамо времену да те отргне из наших мисли, наших живота.

С љубављу, радошћу, по неком сузом причамо о теби.

Соја, Снежана, Љиља са породицама

Дана 25. јула 2014. године навршава се десет година

Ђорђевић Живадин Тућа

20. 06. 1925 – 25. 07. 2004.

Помен ће се одржати 27. јула. 2014. године у 11 сати на Дивостинском гробљу.

Породица Ђорђевић

Дана 25. јула 2014. године навршава се шест месеци од смрти наше вољене

Софије Вукадиновић

професор у пензији
1928 – 2014.

Неизмерно нам недостаје.

Кћерка Гордана, син Бранимир, унука Невена, братанци Саша и Соња са породицама

СЕЃАЊЕ

Тунтевић Ангелина
1999 – 2014.

Тунтевић Јован
1994 – 2014.

Драгићевић Србислав
1989 – 2014.

Њихови најмилији

IN MEMORIAM

Боривоје-Бора Савић

(1958-2014)

У уторак, 15. јула, умро је Боривоје - Бора Савић, дугогодишњи директор Економије и финансија и Маркетинга ЗАСТАВА КАМИОНИ.

Менаџмент и запослени изражавају дубоку тугу због одласка изузетног стручњака, драгог колеге и пријатеља.

Његове речи и дела остаће забележени дубоко у свима нама.

КОЛЕКТИВ ЗАСТАВА КАМИОНИ

БИЦИКЛИЗАМ

Не може му нико ништа

ДЕСЕТОСТРУКИ шампион Србије, репрезентативац и возач крагујевачког Радничког Бојан Бурђић, освојио је прошле недеље у Рибарској Бањи 11. титулу првака у планинском бициклизму, осму за редом.

Бурђић је тако постао неприкосновени шампион ове дисциплине у Србији, која је, да подсетимо, успостављена пре две деценије. Његову "тиранију" надали су се да поремете возачи из београдске Црвене звезде, пре свих Алекса Марић, који је упркос доброј форми морао да се задовољи другим местом.

Леп резултат остварио је и ветеран "црвених" Александар Марић, који је у категорији мастерса освојио треће место, као и млада такмичарка крагујевачке Цикломаније Јана Јоловић, првопласирана код кадеткиња.

С. М. С.

ТЕНИС

Дејан уз Ану

КРАГУЈЕВЧАНИН Дејан Петровић, власник Тениске академије Пума, нови је тренер Ане Ивановић. Њих двоје већ су почели са заједничким радом у Шпанији, а први заједнички турнир имаће у америчком граду Стенфорду 28. јула.

Иначе, Петровић је тенис играо у Аустралији, где су му живели родитељи, а пре десетак година вратио се у Крагујевац и основао тениску академију. Поред тога, био је тренер Девис куп репрезентације Србије, а једно време радио је и са Новаком Ђоковићем.

М. М.

ТРИЈАТЛОН

Мађарски Ајронмен

ПРЕДСТОЈЕЋА субота биће пуна догађаја за крагујевачке тријатлонце. Сениори ће се појавити на исцрпљујућем такмичењу под називом "Ајронмен", чији је домаћин мађарски град Нађетед. Наш клуб представљаће двојица такмичара, Ненад Луковић и Владимир Потрић. Дистанце су 3.800 метара пливања, 180 километара вожње бициклом и маратонска трка.

За разлику од њих, петочлани подмладак Крагујевчана путује у Сремску Митровицу, где ће се окушати на Купу Србије у акватлону. Раздаљине за децу кадетског узраста су 400 метара пливања и два и по километра трчања.

М. М.

КОШАРКА

"ЦРВЕНИ" СЕ ОСИПАЈУ

Калинић у Звезди

ЈОШ један од ослонца Радничког, репрезентативац Милан Калинић, напустио је редове нашег кошаркашког клуба и каријеру наставио у београдској Црвеној Звезди.

У табору "црвених" врло су незадовољни оваквим развојем ситуације, сматрајући да је Калинић практично "украден".

- Своју пуну афирмацију доживео је управо у протеклој сезони, бранећи боје Радничког, у који је доведен одлуком шефа ст-

руке Мирослава Муте Николића, што је претходило позиву у националну селекцију. За трећину уговореног периода исплаћен је до последњег уговореног динара, стога је било очекивано да након ангажмана у репрезентацији следи повратак у Крагујевац. Међутим, тим који је током сезоне вршио притисак на овог играча, директно утичући на његове партије које су у неким мечевима биле испод реалног квалитета, биће следећа Калинићева адреса.

Изнаенађени смо грубим разлазом са репрезентативцем. Поражавајуће је за српски спорт у целини да се наш Раднички, као економски слабији клуб, наново "черупа" између сезона, а током такмичења слаби кад год је у прилици да се укључи у саму завршницу било којег такмичења. Које интересне групе ово чине српској кошарци, зашто и до када ће, без икаквих последица и одговорности, одговор је који очекујемо из сфера изнад глава нас обичних смртника - наводи се у саопштењу Радничког.

НА ЕВРОПСКОМ

Нови успех

ВЕЛИКИ допринос у освајању бронзане медаље репрезентације Србије на Европском првенству за кошаркаше до 20 година, имала су и двојица чланова крагујевачког Радничког, бек Јован Новак и тренер Никола Марковић.

Новак је био стандардан у тиму "орлова", и већину времена проводио је на терену са завидним учинком.

В. У. К.

ВАТЕРПОЛО

НАЈМЛАБИ

Четврти у Србији

НАЈМЛАБА гарнитура ватерполиста Радничког, старих свега 11 година, у конкуренцији осам екипа, заузела је четврто место на финалном турниру Првенства Србије, играном од петка до недеље на базену СЦ "Парк".

Такмичећи се у Б групи, "црвени" су савладали Наис из Ниша са 9:3, затим други тим београдског Партизана 6:5, док се против првог састава "црно-белих" ништа није могло - 1:15.

У борби за бронзу са другим престоничким тимом, али у "црвено-белим" капицама, млади Крагујевчани су доживели нови пораз (1:3), па су тако медаље поделили Партизан (злато), панчевачка Младост (сребро) и Црвена звезда.

НИЗ БЕЗ ПРЕКИДА

И 2001. у завршници

ПОПУТ генерација 1996, 2002. и 2003. годишта, и ватерполисти Радничког Кон Тики рођени 2001. године изборили су пласман на финални турнир Првенства Србије.

То им је пошло за руком после

победа над екипама Бања Луке и Нишке Наисе, док је једини пораз претрпљен у дуелу са крушевачком Расином.

А У ЗАГРЕБУ

Петопласирани

КАО припрему пред баражни турнир Првенства Србије, који се предстојећег викенда одиграва у Београду, где ће се уз Раднички, за једно место које води на финални турнир, борити Бањица, Црвена звезда и Младост, петнаестогодишњаци "црвених" имали су наступ на међународном турниру у Загребу.

У конкуренцији најбољих српских и хрватских клубова, као што су Приморје, Младост, Партизан, Војводина... Крагујевчани су после пет кола заузели пето место.

В. У. К.

СКОКОВИ У ВОДУ

НАШ ГРАД БИО ДОМАЋИН ПРВОГ ДРЖАВНОГ ШАМПИОНАТА

Борко царује Крагујевцом

ПЕХАР ПОВЕДНИКУ, МЕДАЉЕ КРАГУЈЕВЧАНИМА

ВРХУНСКУ спортску атракцију видели су Крагујевчани у суботу на отвореним градским базенима. Десету годину за редом овдашњи Клуб екстремних спортова организовао је такмичење у такозваном хај дајвингу, дисциплини све популарнијој у окружењу. До ове сезоне то су била надметања за Куп Србије, а овога пута уједно и први национални шампионат. Наиме, прошле године Светска пливачка федерација примила је у своје окриље и ову дисциплину, те су тако отворена врата и за велике спортске приредбе.

АТЛЕТИКА

Петорка за Питешти

БАЛКАНСКО првенство у атлетици, које се за викенд одржава у румунском Питештију, обележиће и наступи четворо атлетичара Радничког у дресу националне селекције, Јована Вукићевића, Лазара Анића, Александра Митровића и Марије Милутиновић. Уз њих, као члан стручног штаба, налазиће се Жељко Обрадовић, један од тренера "црвених".

Вукићевић ће се, као нови првак државе, такмичити у скоку увис, Анић и Милутиновићева су српске узданице скока удаљ, док Митровића очекује трка на 110 метара са препонама.

Миланов лични рекорд

НИСКУ добрих резултата крагујевачких атлетичара, у Сремској Митровици настао је Милан Младеновић, члан АК "Парк Крагујевац".

Он је на међународном митингу "Сирмијум Пилум 2014", личним рекордом од 14.22 метра, био најбољи у дисциплини троскок.

В. У. К.

УМЕЋЕ, АЛИ И ХРАБРОСТ

Митинг је био отвореног типа, па су се, по обичају, пријавили и храбри момци из окружења, Црне горе, Босне и Херцеговине и Сло-

Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

СТРЕЉАШТВО**Милутин се навадио на медаље**

НА турниру под називом "Велика награда Хуан Карлоса", који је од 16. до 21. јула одржан у шпанском граду Гранади, Милутин Стефановић освојио је сребрну медаљу у дисциплини ваздушна пушка.

Крагујевачки стрелац био је близу најсјајнијег одличја јер је у основном делу пуцао егал са ривалом из Мађарске Иштваном Пенјем - обојица су имала по 628,2 круга. Ипак, у финалној серији Мађар је био нешто концентрисанији, па је направио разлику од 2,1 поена (209 кругова - 206,9).

У финалу ове дисциплине наступио је и Стеван Плетикосић, који је са 626,2 круга у основном и 143,5 у завршном делу такмичења, заузео пету позицију. За место слабији Плетикосић је био у гађању малокалибарском пушком 60 метака лежећи, док је у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метака, био седми са 1.163 "убијених" кругова у основном и 398,5 у финалној серији.

Иначе, на истом стрелишту у Гранади биће у септембру одржано светско првенство, па је ово уједно била и права провера пред ово такмичење, на коме ће се "вадити" олимпијске визе за Рио 2016. године.

С. М. С.

Шоу и на Ђетињи

Дан после крагујевачког сусреша, Ужице је било домаћин још једној мишињини висинских скокова. У оквиру Кућа Србије скакало се у Ђетињу са старе железничке мостове, а двојица чланова Клуба екстремних спортова Крагујевац ушла су у финале.

На победничко место, трећу позицију, појео се Младен Цветковић, док је други био Марко Павловић.

веније. Такмичење се по први пут одвијало у три серије. Најпре су се опробали сви пријављени, њих 22, а десет најбоље оцењених имали су још по две прилике. Скакали су се углавном традиционални "прелом" и "ласта", али и скокови са ротацијама.

На крају, крагујевачки опен поново је добио најбољи српски скакач, Ужичанин Борко Миладиновић, убедљиво засенивши конкуренцију. После њега на победничко место попео се пар из Словеније, Јан Вончина и Алеш Каршик. Следећа два места заузели су

ФУДБАЛ**У РАДНИЧКОМ ИМА ПРИНОВА****Квартет појачања**

ПОЧЕТАК појачавања екипе, како је потпис са четворицом нових играча означио председник "црвених" Александар Митровић, озвучио је старт прелазног рока и на "Чика Дачи". Тиме ће се заменити неколицина првотимаца који због нагомиланих дугова више не желе да наступају за крагујевачког суперлигаша.

Први на листи је нападач Саво Ковачевић, 26-годишњак, који нам стиже из Казахстана. Раније је играо још у Војводини, Пролетеру, Слободи и швајцарском Сент Галену. Њему би друштво у шпицу требало да прави вршњак Стефан Стојановић, некада члан ОФК Београда, БСК Борче и мађарског Диошђера, у прошлој сезони првотимац Радничког из Свилајнца.

Десни бек Владимир Јашић је најстарији, има 30 година, а каријеру је провео у Борцу из Чачка, Младом Раднику, албанском Влазнику, Јавору из Ивањице и Вождовцу, одакле и долази у Крагујевац.

За разлику од ове тројице који су се новом клубу обавезали на годину да-

НОВЕ УЗДАНИЦЕ НА "ЧИКА ДАЧИ"

на верности, голман Милош Весић, двадесетогодишњак, потписао је двогодишњи уговор. До сада је бранио за темерински ТСК и Нови Сад, а боравак у Црвеној Звезди заменио је редовима "црвених".

Како је најавио челни човек Радничког, ово није крај појачањима, те да се на томе увелико ради.

У ДВА КОНТРОЛНА СУСРЕТА**Победа и реми**

ДО сада су фудбалери "црвених" одиграли две од планираних пет контролних утакмица, и резултатски су добро прошли.

Најпре су у Нишу одолели домаћем имењаку, иако је шеф струке Драгољуб Беквалац на овом сусрету испробао чак 25 играча. Дакле, на терен су од првог минута истрчали: Трифуновић, Росић, Осее, Ненадић, Јашић, Н.Ковачевић, С.Ковачевић, Д.Миљуш, К.Андрић, Стефановић и Кељевић, да би у другом полувремену прилику добио потпуно различит тим: Здравковић, Божовић, Живановић, Бубања, Петровић, Гочанин, Видовић, Варјачић, Поповић, С.Андрић и Станојевић, а потом су у игру ушли још Љујић, Стевић и Б.Миљуш.

Са израелском Хаифом дуел је одигран у Старој Пазови, а добијен је са 1:0. Стрелац је био новајлија Саво Ковачевић. Састав је био уједначенији: Весић, Јашић, Росић, Бубања, Ненадић, Н.Ковачевић, Кељевић, Красић, Аврамовић, Стојановић и С.Ковачевић, са "свега" осам измена: Трифуновић, Осее, Живановић, С.Андрић, К.Андрић, Божовић, Стевић, Видовић.

До треће пробе, ове суботе у Ивањици са Јавором, "црвени" настављају припреме на свом стадиону.

В. У. К.

ФУТСАЛ**У ЕКОНОМЦУ****Почеле припреме**

ВИШЕСТРУКИ првак државе у фудзалу и победник Купа Србије, крагујевачки Економцац, отпочео је са припремама за наредну сезону, која ће, попут претходних, бити изузетно напорна, јер "студенти" играју на три фронта - у Лиги шампиона, домаћем првенству и Купу. Ту су, наравно, и ангажовања за потребе репрезентације у којој наступа половина састава нашег тима.

Тако су се у понедељак, на паркету хале "Језеро", првој прозивци тренера Владана Цветановића одазвали пре свега играчи Економаца Б, а сутра ће им се придружити и првотимци, јер план клуба је да оба тима заједно спроведу припреме, како би се пронашао најбољи састав. У Крагујевцу ће се вежбати до 2. августа, после чега су предвиђене десетодневне припреме на Златибору.

У овом циклусу тренажног процеса Економцац ће одиграти и четири контролне утакмице. Од тога две са Спартаком из Москве, који ће се у истом термину припремати на Златибору, а затим ће уследити и две утакмице са прваком Црне Горе, екипом Агаме, којој ће ово бити генерална проба пред квалификације у Лиги шампиона крајем августа.

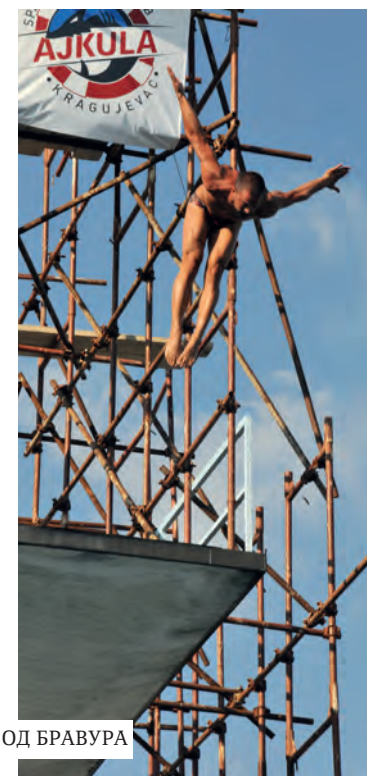
С. М. С.

Пласман за понос

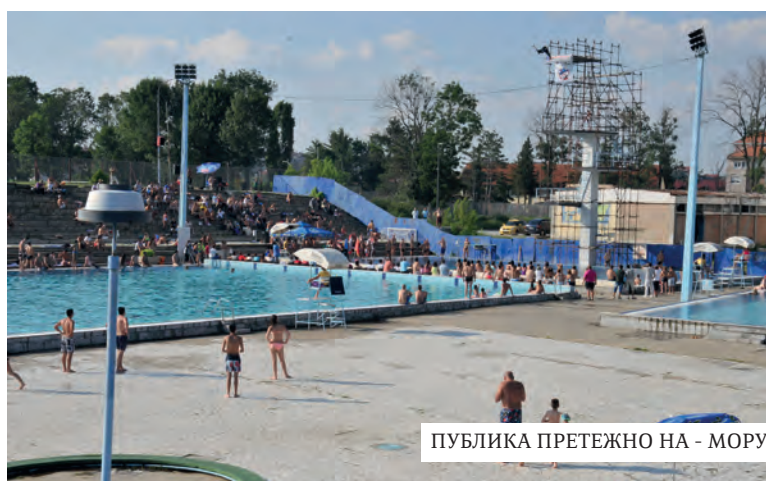
КВАЛИТЕТНИМ наступом у Лиги шампиона, крагујевачки Економцац се пробио у сам врх европског фудзала, испуњајући тако нову историју овог спорта код нас, али и у окружењу.

"Студенти" се налазе на високом петом месту листе најбољих европских клубова, иза две азијске екипе, казахстанског Каирата и азербједанског Араза, који заузимају позиције два и три, четврти је португалски Спортинг, а примаат, још увек, држе Шпанци, тачније Барселона.

Иза Крагујевчана тако су се нашле бројне екипе великог фудзалског реномеа, попут шпанског Интера, руске Дине, италијанског Лупаренсеа, украјинске Локомотиве и многи други.

САМО НЕКЕ ОД БРАВУРА

ПУБЛИКА ПРЕТЕЖНО НА - МОРУ

салта. Био сам најбољи Крагујевчанин овога пута, победио друга и пријатеља Марка Павловића, који је најзаслужнији што се нешто овако код нас уопште догађа. Нијансе су одлучивале између нас двојице.

Али, ове године идемо још даље. Циљ је Мостар и још један напад на медаљу - рекао је најбоље пласирани Крагујевчанин.

Марко Павловић, такмичар али и координатор такмичења, исказао је своје задовољство због још

једне успешне организације.

- Све је функционисало на највишем нивоу. Показали смо још једном да смо добри организатори, али и такмичари. Четворица Крагујевчана, поред Младена и мене, Марјан Милановић и Горан Бојић ушла су у финале. Од тога две медаље, дакле изузетан успех.

Поред тога, проширили смо сарадњу са београдским клубом од кога смо добили даску за скокове која је добра за школу спорта, уз то изузетно скупа. Имали смо ква-

литетне госте из Србије и окружења, генерално, важно је да се све добро завршило.

Можда још више од, може се рећи, професионалаца, окупљене на отвореним базенима задивила су београдска деца из школе олимпијских скокова у воду, која су без икаквог страха приказала своје вештине, али и стрпоштала се у базен и са највеће висине, оне са које је и одржано такмичење, застрашујућих 15 метара.

М. М.

Милош Игњатовић

Ко погоди шта је продавац хтео да поручи - добија кајсију

На отварању Славине изложбе у „Старој Србији” морало је да буде бојемски

Улица Браће Пољаковић - на сметлишту широк асортиман

Роде се угнездиле и уживају до позне јесени

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 24. до 30. јула

Четвртак 24. јул	Петак 25. јул	Субота 26. јул	Недеља 27. јул	Понедељак 28. јул	Уторак 29. јул	Среда 30. јул
<p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм р.</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. □</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињица</p> <p>12.35 Кућица у цвећу р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Комунални сервис р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 Вино и виноградарство р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. □</p> <p>16.35 Меридијанима р.</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> □</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Мост Београд-Приштина</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> □</p> <p>21.30 Меридијанима р.</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> □</p> <p>23.30 Атлас</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>	<p>17.00 Моја Шумадија</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм р.</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. □</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињица</p> <p>12.35 АБС шоу р.</p> <p>13.05 Музички програм</p> <p>14.00 Мост Београд-Приштина р.</p> <p>15.00 Цртани филм</p> <p>15.30 Атлас р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Серија</i> р. □</p> <p>17.00 Моја Шумадија</p> <p>18.00 <i>Серија</i> □</p> <p>18.45 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Интервју</p> <p>20.30 Интервју</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> □</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> □</p> <p>23.30 Megafon Music</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.35 Хит дана</p>	<p>19.00 Хроника 1</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>10.00 Megafon Music</p> <p>11.00 Путујуће приче р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг р.</p> <p>13.00 Кућица у цвећу</p> <p>13.30 Fashion files</p> <p>14.00 Shopping avantura</p> <p>15.00 Документарни програм</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Прича о две сестре</i> ■</p> <p>18.00 Интервју р.</p> <p>18.30 Интервју р.</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Лек из природе</p> <p>20.30 Илузиониста</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>23.00 АБС шоу</p> <p>23.30 <i>Дан ђавола</i> ■</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.15 Хит дана</p>	<p>22.30 Култура</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>09.35 Све о животињама р.</p> <p>10.00 Документарни програм</p> <p>11.00 Кућица у цвећу</p> <p>11.30 Лек из природе р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг</p> <p>13.00 Агрордневник</p> <p>13.30 Кућица у цвећу</p> <p>14.00 Документарни програм</p> <p>15.00 Спортска галаксија</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Операција Кобра</i> ■</p> <p>18.00 Путујуће приче</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Стаклено звоно</p> <p>20.30 Све о животињама</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Култура</p> <p>23.00 <i>Талас криминала</i> ■</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.00 Хит дана</p>	<p>17.00 Мозаик</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. □</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињица</p> <p>12.35 Стаклено звоно р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Shopping avantura р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 G.E.T. Report</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. □</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> □</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Спортска галаксија</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> □</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> □</p> <p>23.30 Нокаут</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>	<p>19.30 Цртани филм</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. □</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињица</p> <p>12.35 Агрордневник р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Спортска галаксија р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 G.E.T. Report</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. □</p> <p>16.35 Меридијанима</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> □</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Здравље је лек</p> <p>20.30 Суграђани</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> □</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> □</p> <p>23.30 Документарни програм</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.35 Хит дана</p>	<p>20.00 Комунални сервис</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 <i>Серија</i> р. □</p> <p>11.00 Документарни програм</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињица</p> <p>12.35 Култура р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Здравље је лек р.</p> <p>14.30 Суграђани р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 Fashion files р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 <i>Излог страсти</i> р. □</p> <p>16.35 Меридијанима</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 <i>Серија</i> □</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Комунални сервис</p> <p>21.00 <i>Излог страсти</i> □</p> <p>21.30 Меридијанима</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 <i>Серија</i> □</p> <p>23.30 Вино и виноградарство</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ